

3.

Stockholms kommunalstyrelse.

Stockholms kommunalstyrelse.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Kommunalstyrelsen är en sammanfattande benämning, som, i anslutning till lagen om kommunalstyrelse, betecknar stadsfullmäktige och nämnder samt den verksamhet, som dessa stadens organ utöva. Stadsfullmäktige är kommunens beslutande (eller representativa) organ och nämnderna kommunens verkställande eller förvaltande (administrativa) organ. Enligt 7 § i den för Stockholm gällande lagen om kommunalstyrelse den 15 juni 1935 skall nämligen »kommunens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige», under det att »förvaltning och verkställighet tillkomma, under överinseende av överståthållarämbetet och ledning av stadskollegiet, stadens nämnder (styrelser, direktioner, utskott) eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr utsedda personer».

Den verksamhet, som handhaves av stadsfullmäktige, d. v. s. den kommunala självstyrelsen i egentlig mening, kan anses omfatta utövat av kommunens makt dels att själv i vissa hänseenden bestämma om den rättsliga regleringen inom sitt område, eller *den kommunala självbestämningssmaktens*, dels att för de gemensamma ändamålen beskatta sina medlemmar, eller *den kommunala självbeskattningssmaktens*.

Självbestämningssmaktens innefattar stadsfullmäktiges befogenhet att, eventuellt under medverkan av statlig myndighet, antaga stadgar och andra normer (ordningsföreskrifter, hälsovårdsföreskrifter, byggnadsordning m. m.). Till självbestämningssmaktens hör vidare stadsfullmäktiges befogenhet att genom nämnder, styrelser o. d. organisera kommunalförvaltningen samt att utse kommunala förtroendemän, åt vilka förvaltningsuppgifterna anförtros. Vidare kunna stadsfullmäktige i vissa fall ingripa reglerande med avseende å handel och näringar inom kommunen, exempelvis i fråga om rätt till försäljning av rusdrycker och i fråga om försäljning och utskänkning av pilsnerdricka samt handel med begagnat gods. Stadsfullmäktige äro skyldiga att avgiva förslag eller yttranden i frågor, vilka blivit av högre myndighet eller magistraten hänskjutna till dem.

Slutligen utse stadsfullmäktige ledamöter eller andra funktionärer i vissa statliga organ (exempelvis taxeringsnämnder) liksom även i flera enskilda institutioner.

Den kommunala självbeskattningssmaktens omfatta beslut dels om fastställande av kommunmedlemmarnas bidragsplikt (skattebeslut), dels om de kommunala medlens användande (anslagsbeslut). I självbeskattningssmaktens ingår rätten att förfoga över den kommunala förmögenheten, att upptaga lån samt att kontrollera de administrativa organens ekonomiska förvaltning. I nära samband med självbeskattningssmaktens står kommunens makt att bestämma avgifter för begagnande av stadens allmänna anordningar och inrättningar.

Angående stadsfullmäktiges verksamhet se vidare sid. 74.

Med hänsyn till att kommunerna äro att anse dels som privaträttsliga sammanslutningar för samverkan mellan kommunmedlemmarna, dels som offentligrättsliga organ, har man att betrakta kommunalförvaltningen (nämndernas och styrelsernas verksamhet) dels som *egenförvaltning*, eller handhavandet av kommunens egna ekonomiska angelägenheter, dels som *självförvaltning*, eller fullgörandet av offentliga uppgifter, som staten ålagt kommunerna (obligatoriska uppgifter) eller bemyndigat dem (fakultativa uppgifter) att själva handhava.

Till egenförvaltningen höra exempelvis de uppgifter av finansiell, teknisk eller liknande karaktär, som tillhöra drätselnämndens verksamhet samt fastighets-, gat-, industriverks- och hamnförvaltningen.

De obligatoriska självförvaltningsuppgifterna i Stockholm omfatta framförallt folkundervisning, hälso- och sjukvård, fattigvård, barnavård samt nykterhetsvård. Vidare är att nämna polisväsen, byggnadskontroll, brandväsen samt offentlig arbetsförmedling. Till de fakultativa uppgifterna höra exempelvis de kommunala mellanskolorna samt den kommunala yrkesundervisningen. Ett visst mått av egenförvaltning är emellertid även ansluten till varje självförvaltningsuppgift, beroende på att kommunen till väsentlig del bestrider kostnaderna för verksamheten och ofta med densamma direkt förknippat viss verksamhet av egenförvaltningsnatur (t. ex. fastighetsförvaltning).

Angående kommunalförvaltningen se vidare under resp. nämnder och styrelser.

Kommunalstyrelsens omfattning är icke närmare angiven i författningarna. I kommunallagen stadgas endast, att staden (kommunen) äger att själv »värda sina gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, såvitt icke handhavandet därav enligt gällande författningar tillkommer annan». Kommunalstyrelsens huvuduppgift är följaktligen att tillgodose kommunmedlemmarnas behov av ordnade yttre förhållanden och reglerad samverkan i olika avseenden samt främst deras gemensamma ekonomiska intressen (>hushållningsangelägenheter>). Kommunen har sålunda icke rätt att, med bortseende från det allmännas gagn, tillgodose allenast särskilda kommundelars eller kommunmedlemmars enskilda intressen. Därjämte är verksamheten begränsad såtillvida, att den icke får omfatta uppgifter, vilka författningenslagna skola handhåvas av andra kommuner och menigheter eller av staten. Kommunen får icke heller inlåta sig på affärsföretag, som uteslutande eller till övervägande del äro avsedda att tillföra kommunen ekonomisk vinst.

Till kommunmedlemmarnas gemensamma angelägenheter höra givetvis även de uppgifter, som staten genom särskilda författningar ålagt eller bemyndigat kommunen att handhåva (d. v. s. självförvaltningsuppgifter), varjämte kommunen äger befogenhet att driva eller understödja verksamhet, vilken kan anses på ett naturligt sätt ersätta eller fullständiga kommunens självförvaltning (den är sålunda exempelvis berättigad att understödja vissa utomstående institutioner med sådan verksamhet, jfr sid. 409).

Författningar. Lag om kommunalstyrelse i Stockholm 15 juni 1935. I denna lag hava sedermera skett följande ändringar: 3 april 1936 rör. ändr. valperiod för stadsfullmäktige m. fl.; 12 juni 1936 rör. kommunal fondbildning m. m.; 13 maj 1937 upphävande av verkan av ådömd straffpåföljd m. m.; 28 maj 1937 rör. offentlighet av SF:s protokoll; 18 juni 1937 rör. upptagande av lån; 17 juni 1938 ang. upphörande av kommunal progressivskatt och skogsaccis för täckande av stadens medelsbehov; 24 mars 1939 ang. rätt för staden att utan underställning åtaga sig ansvarighet för vissa av

statsmedel beviljade lån; 21 mars 1940 ang. omorganisation av den centrala stadsförvaltningen. (Gällande lydelse se Kfh 1941: sid. 215.)

Tryckfrihetsförordningen, § 2, sådan den lyder enl. k. kung. den 28 maj 1937, i vad den avser kommunala handlingars offentlighet (se Kfh 1941: sid. 203 och SvF 1941: nr 90). Lag den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, med ändr. 17 juni 1938, 6 sept. 1939 och 12 april 1940 (se Kfh 1941: sid. 206).

De kommunala valen i Stockholm regleras av följande författningar. Kommunal vallag 6 juni 1930, med ändr. 10 och 17 juni 1932, 3 april 1936 och 30 april 1937 (se Kfh 1941: sid. 160). K. kung. 13 mars 1931 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd, med ändr. 15 aug. 1933 och 21 maj 1937 (se Kfh 1941: sid. 183). K. kung. 27 juni 1930 med närmare bestämmelser ang. valselderssändelse vid kommunalval m. m. (se Kfh 1941: sid. 173). K. kung. 3 juli 1930 rör. formulär till protokoll vid stadsfullmäktigval m. m. Valordning för Stockholms stad, gällande vid val av stadsfullmäktige samt för upprättande av förslag till borgmästar-, rådmans- eller magistratssekreterarsyssla, fastställd av k. m:t 11 febr. 1910, med ändr. 24 jan. 1914 och 24 maj 1918.

För den kommunala beskattningen gälla f. n. följande huvudsakliga stadganden. Kommunal-skattelag 28 sept. 1928, med ändr. 3 aug. 1929, 6 juni 1930, 22 juni och 30 aug. 1932, 9, 14 och 26 juni 1933, 15 juni 1934, 18 och 30 juni 1937, 17 juni 1938 samt 15 mars och 18 okt. 1940 (se Skarstedts lagedition). [K. förordn. 28 sept. 1928 om kommunal progressivskatt, som upphört med år 1938.] Lag om skogsaccis 28 sept. 1928 med tillägg 12 april 1940 (se Skarstedts lagedition). K. förordn. 28 sept. 1928 om ändrade grunder för utgörande av vissa kommunala utlagor.

För den kommunala ekonomiska förvaltningen gäller dessutom lagen om kommunal fondbildning den 12 juni 1936 (se Kfh 1941: sid. 144) och lag s. d. ang. användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom (se Kfh 1941: sid. 146).

Stockholms stadsfullmäktige och i samband därmed stående institutioner.

Stadsfullmäktige.

Stadshuset (ingång från gården, sydöstra hörnet, stora tornet), 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset». Ingång för åhörare: från gården, portiken i sydöstra hörnet, 4 tr.

Sessionstider: ett ordinarie sammanträde, vanligen tredje måndagen, i varje månad (utom juli och aug.), j. ö. när omständigheterna påfordra.¹⁾

Stadskollegiet, borgarråden och stadsfullmäktiges kansli (stadskansliet): ingång över gården, stora trappan t. h., 1 tr. (se vidare nedan sid. 83—89).

Kommunens beslutanderätt utövas genom 100 för fyra år (tjänstgöringsår) valda stadsfullmäktige. Överståthållarämbetet bestämmer efter förslag av stadsfullmäktige indelningen i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets. F. n. är staden indelad i fem valkretsar, av vilka den första väljer 17, den andra 21, den tredje 25, den fjärde 17 och den femte 20 stadsfullmäktige. (Se vidare nedan.) Vid valen tillämpas proportionell valmetod. Röstlängd för valet upprättas under magistratens inseeende av mantalsavdelningen inom överståthållarämbetets avdelning för skatteärenden. Valet företages inför av magistraten utsedda deputerade.

Enligt numera gällande bestämmelser skall val av stadsfullmäktige, för en tid av fyra år, räknade fr. o. m. den 1 oktober valåret, förärras tredje söndagen i september månad.

Rösträtt vid val av stadsfullmäktige tillkommer envar i staden mantalsskriven man eller kvinna, som är svensk undersått och senast under nästföregående kalenderår uppnått 23 års ålder samt ej är omyndig eller i konkursstillstånd, ej är av fattigvården omhändertagen för varaktig

försörjning och ej häftar för mera än två års av till betalning under de tre senaste åren förfallna kommunalutskylder. Den omständigheten, att endera av äkta makar saknar rösträtt eller är från dess utövning utesluten, inverkar ej på den rösträtt, som tillkommer den andra maken. (Beträffande för valförrättning, röstning och röstsammanräkning m. m. gällande föreskrifter hänvisas till kommunala villagen.)

Beträffande valbarhet gäller, att stadsfullmäktige skola väljas bland de röstberättigade, som äro boende inom staden och uppnått 25 års ålder. Stadsfullmäktig kan ej den vara, som: a) är omyndig; b) är i konkursstillstånd; c) är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning; eller d) häftar för honom påförda utskylder till staden, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren. — Följande personer må icke vara stadsfullmäktige: överståthållaren, underståthållaren och polismästaren, annan ämbetsman, tjänsteman eller betjänt vid överståthållarämbetet, stadsfogde och hans biträden samt allmän åklagare i staden, ej heller tjänsteman eller betjänt, som är anställd vid stadens drätsel eller annat dess förvaltande verk och är för sin befattning redovisningsskyldig. — Ej må annan avsäga sig uppdrag att vara stadsfullmäktig än: a) ämbets- eller tjänsteman, som av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget; b) den som uppnått sextio års ålder; c) den som eljest uppgiver hinder, vilket godkännes av flertalet bland övriga fullmäktige; eller d) vid valet den som de fyra senaste tjänstgöringsåren, det år då valet sker inberäknat, tjänstgjort såsom stadsfullmäktig.

Stadsfullmäktiges tjänstgöringsår, som förut räknats fr. o. m. den 1 april t. o. m. den 31 mars nästföljande år, räknas efter 1938 års val fr. o. m. den 1 okt. t. o. m. den 30 sept. påföljande år.

Vid första sammanträdet för tjänstgöringsåret utse stadsfullmäktige bland sig en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

»Stadsfullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga; dock må fullmäktige för visst ärende besluta, att överläggningen skall hållas inom stängda dörrar» (ur § 35 i kommunallagen).

¹⁾ Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden under arbetsåret 1940/1941 hava utsatts till — förutom den 1 okt. 1940 — den 18 nov. och 2 dec. 1940 samt 27 jan., 17 febr., 17 mars, 21 april, 19 maj, 16 juni och 15 sept. 1941.

»Stadsfullmäktige må ej företaga ärende eller besluta däri, såvida icke flera än hälften av dem äro tillstädes» (ur § 19 i kommunallagen).

»Stadsfullmäktige äro skyldiga att, efter sakens beskaffenhet, antingen meddela yttrande eller fatta beslut över alla de frågor, vilka blivit av högre myndighet eller av magistraten hänskjutna till dem. Det tillkommer också stadsfullmäktige att meddela beslut i ärenden, som av stadens nämnder blivit på grund av deras uppdrag underställda fullmäktiges prövning, ävensom i fråga, som väckts genom motion av borgarråd eller fullmäktig.» (§ 21 i kommunallagen.)

Vill stadsfullmäktig till borgarråd framställa spörsmål (interpellation) i ärende, som tillhör stadsfullmäktiges handläggning, skall detsamma, skriftligen afvattat, ingivas till stadskansliet minst fem dagar före det sammanträde, vid vilket spörsmålet är avsett att framställas. Å fullmäktige ankommer att utan föregående överläggning besluta, huruvida spörsmålet må framställas eller icke. Lämnas sådant medgivande, skall spörsmålet överlämnas till vederbörande borgarråd och av denne så snart ske kan besvaras.

För att vinna bindande kraft skola stadsfullmäktiges beslut underställas k. m:ts prövning och fastställelse, då de angå: a) avhåndande eller pantförskrifning av sådan staden tillhörig fastighet, som för något dess gemensamma nytta avseende ändamål tillfallit staden genom gåva eller testamente, eller som till bestridande av något bland stadens allmänna behov blivit bestämd, ävensom överenskommelse, som medför ändring i någon stadens rättighet till sådan fastighet; b) upptagande av lån eller ingående av borgen, med vissa i författningen närmare angivna undantag; c) nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen för begagnande av de platser, som anvisats åt densamma, eller de inrättningar, som äro gjorda till dess betjänande; d) avsättning till vissa fonder enligt lag om kommunal fondbildning. Härjämte skola reglemente för stadens kassa- och räkningsväsen, närmare bestämmelser om revisionen (revisionsstadga) samt instruktioner för vissa enligt specialförfattningar upprättade nämnder (självförvaltningsnämnder) fastställas av k. m:t. — Beslut, som skall underställas k. m:ts prövning, skall insändas till överståthållarämbetet, som har att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till k. m:t.

Överståthållarämbetets stadfästelse erfordras för att giva gällande kraft åt beslut, vilka: a) avse viss ersättning till stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande samt arvode till ledamot av stadskollegiet eller nämnd för särskilt uppdrag, där beslutet ej allenast innefattar förnyande av dylikt för nästföregående år fattat, lagligen gällande beslut; b) avse utgifter, som erfordra uttaxering under längre tid än fem år; eller c) avse skattedifferentiering. — Vågrar överståthållarämbetet sökt fastställelse, skall skall

därtill uppgivas, och äga stadsfullmäktige i sådant fall att avgöra, huruvida frågan skall underställas k. m:ts prövning.

För beslut i stadsfullmäktige erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, då beslutet avser: a) avhåndande av fastighet eller därifrån härflytande rättighet eller inköp av fastighet, där ej avhåndandet eller inköpet avser genomförande av fastställd stadsplan, tomtindelning eller stomplan; b) beviljande av anslag till nytt ändamål eller behov; c) anslagshöjningar eller återupptagande av tidigare anslag, därest den allmänna kommunalskatten jämte den högsta kyrkokommunala utdebiteringen i staden överstiger vissa i lagen angivna gränser; d) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning; e) upptagande eller förnyande av lån, därunder inbegripet ingående av borgen, eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande; eller f) efterskänkande av oguldna statsutskylder, där fråga ej är om antagande av akord; g) vissa beslut om kommunal fondbildning. — Vid val av borgarråd gälla särskilda bestämmelser (se sid. 85).

Stadsfullmäktige må icke samfällt och omedelbart befatta sig med verkställighetsåtgärder av något slag eller med förvaltning av penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning. Förvaltning och verkställighet tillkomma, under överinseende av överståthållarämbetet och ledning av stadskollegiet, stadens nämnder (styrelser, direktioner, utskott) eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr utsedda personer. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i flertalet av dessa nämnder; nämndernas övriga ledamöter samt suppleanter välja stadsfullmäktige bland sig eller stadens andra till fullmäktige valbara inbyggare för en tid av i regel två år; i några nämnder utses därjämte vissa ledamöter av andra myndigheter.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april och 21 dec. 1925 utgår till ledamöter av stadens nämnder, styrelser, vissa kommittéer och delegationer m. m. ävensom till av stadsfullmäktige utsedda revisorer ersättning i form av dagtraktamente med 5 kr. för sammanträdesdag.

Förberedandet m. m. av frågor hos stadsfullmäktige samt övervakandet av beslutens verkställighet åligger stadskollegiet, som ock i övrigt har att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter.

I syfte att åvägabrunga planmässighet i utredningsarbetet samt eljest för vinnande av enhetlighet inom förvaltningen bilda borgarråden en borgarrådsberedning, i vilken gemensamma överläggningar äga rum.

Över stadsfullmäktiges beslut kunna besvär anföras hos överståthållarämbetet senast inom 14 dagar efter den dag, då stadsfullmäktiges protokoll offentligt upplästs. Besvär över stadskollegiets eller stadens nämnders beslut kunna, därest icke särskilda föreskrifter härom förefinnas i specialförfattningar, anföras hos överståthållaräm-

SF

betet inom 14 dagar efter det klaganden erhöill del av beslutet. I överståthållarämbetets utslag i anledning av anförda besvär kan ändring sökas hos k. m:t i socialdepartementet inom 30 dagar efter utslaget meddelande.

Senaste val av stadsfullmäktige (för tiden 1/10 1938—^{30/9} 1942) ägde rum den 18 sept. 1938. Vid valet avgävos för hela staden sammanlagt 277,231 giltiga röster (motsvarande 70 % röstande av samtliga röstberättigade). De godkända valsedlarna och de tilldelade stadsfullmäktigplatserna fördelade sig (för alla valkretsar tillsammans) på de viktigare förekommande kartell- och partibeteckningarna sålunda: partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialdemokraterna» 141,364 röster (55 platser), varav på de kristna socialdemokraternas särskilda 10,923 röster (2 platser); kartellbeteckningen »Mot ensidigt partivalde» 104,970 röster (40 platser), varav partibeteckningen »Högern» 65,582 röster (26 platser) och partibeteckningen »Folkpartiet» 39,387 röster (14 platser); valjarebeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» 12,552 röster (3 platser); partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialisterna» 11,390 röster (2 platser); partibeteckningen »Nationalsocialisterna» 6,947 röster (ingen plats).

Författningar m. m. Lag om kommunalstyrelse i Stockholm 15 juni 1935, med ändr. (jfr sid. 73) 3 april och 12 juni 1936, 13 och 28 maj och 18 juni 1937, 17 juni 1938, 24 mars 1939 samt 21 mars 1940 (se Kfh 1941: sid. 215). Lag 12 juni 1936 om kommunal fondbildning (se Kfh 1941: sid. 144). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av SF 2 dec. 1935 (se Kfh 1941: sid. 239). Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 10). Instruktion för borgarrädsberedningen i Stockholm 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 11). Lag 6 juni 1930 om proportionellt valsätt vid val inom SF m. m. (se Kfh 1941: sid. 187). (Se även under kommunalstyrelsen ovan samt under stadskollegiet.)

Stat år 1941. Den för år 1941 fastställda huvudstaten upptager å driftbudgeten för särskilda utgiftsanslag (inklusive avskrivningar) slutsumman (netto) 166,491,678 kr. Härtill komma räntor å stadens gäld 24,174,569 kr. samt å kapitalbudgeten amorteringar 27,758,131 kr. och investeringar 47,108,550 kr. Mot dessa utgiftsposter svara å driftbudgeten behållning från föregående år 7,165,435 kr., avkastning av stadens förmögenhet (inklusive industriverksstyrelsens driftöverskott) 53,213,974 kr., inkomstgivande rättigheter 6,982,378 kr. samt å kapitalbudgeten inflytande kapitalbetalningar, avskrivningar m. m. 21,426,802 kr. Budgeten balanseras dels genom låne- och fondmedel till ett belopp av 55,875,600 kr.¹⁾ dels genom disponerande av 6,760,000 kr. ur skatteutjäm-

ningsfonden samt genom allmänna och särskilda skatter (inklusive restantier) till det ytterligare erforderliga beloppet 114,108,739 kr., varav 108,374,508 kr. genom kommunal inkomstskatt för år 1940.¹⁾

Stadsfullmäktige

(för tiden 1 okt. 1938—30 sept. 1942.²⁾)

Ordförande.

Ström, O. F., skriftställare (se nedan); t. »stads-huset»; mottagningstid: måndagar 11,30—13 efter överenskommelse pr telefon med sekreteraren fru Elsa Höglund.

Förste vice ordförande.

Hernlund, C. A. V., överdirektör (se nedan).

Andre vice ordförande.

Vakant.

Ledamöter

(efter valkrets och ordningsföljd vid valet).

Första valkretsen

(Storkyrkoförs., Katarina och Sofia förs.).
(17 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1938 års val 45,971: socialdemokraterna 28,215 (11 pl.), därav särskilda 1,917 (—); högern 5,874 (2 pl.); folkpartiet 4,991 (2 pl.); kommunisterna 3,398 (1 pl.); socialisterna 2,752 (1 pl.); national-socialisterna 741 (—).

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (Soc.-dem.)
Ström, O. F., skriftställare, ordf. (Soc.-dem.)
Svensson, G. A., byggmästare. (Hög.)
Hedström, F., Nilsson, Birgit K., redaktör. (Soc.-dem.)
Ek, V. E., sekreterare. (Soc.-dem.)
Anderson, Carl Albert, direktör. (Soc.-dem.)
Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (Folkp.)
Sundin, T. W., tullpackhusarbetare. (Soc.-dem.)
Eriksson, Sigrid H. E., ombudsman. (Soc.-dem.)
Gustavson, A. V. N., målarmästare. (Hög.)
Simonson, S. A., ombudsman. (Soc.-dem.)
Persson, S. E., redaktör. (Komm.)
Johannesson, E. G. V., försäljare. (Soc.-dem.)
Samuelson, P. O., organisationschef. (Soc.-dem.)
Larsson, Gustaf K., maskinist. (Soc.)
Svedenius, C. G., tf. överläkare. (Folkp.)
Runhoff, E. F., brandmästare. (Soc.-dem.)

¹⁾ Rör. den utdebiterade kommunalskattens storlek ävensom uppbörden av densamma se sid. 21 (noterna).

²⁾ De vid valet förekommande partibeteckningar (jfr ovan), varunder resp. stadsfullmäktige valts, utmärkas på följande sätt: »Folkp.» = »Folkpartiet»; »Hög.» = »Högern»; »Komm.» = »Kommunisterna»; »Soc.-dem.» = »Socialdemokraterna»; »Soc.» = »Socialisterna».

¹⁾ I 1941 års stat hava vissa under föregående år beviljade utgifter, att täckas med lämedel, tillsammans 9,324,500 kr., förts inom linjen.

Andra valkretsen

(Maria Magdalena, Högalds, Brännkyrka och
Emskede förs.).
(21 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1938 års val 57,713:
socialdemokraterna 35,243 (14 pl.), därav sär-
lista 2,940 (1 pl.); högern 6,913 (3 pl.); folk-
partiet 6,777 (2 pl.); socialisterna 4,129 (1 pl.);
kommunisterna 3,776 (1 pl.); nationalsocia-
listerna 875 (—).

Karlsson, Victor E., borgarråd. (Soc.-dem.)
Johansson, Johan-Olov, direktör. (Soc.-dem.)
Öman, I., borgarråd. (Hög.)
Bergstedt, A. Gerda E., fröken. (Soc.-dem.)
Johansson, Erik G., förbundskassör. (Soc.-dem.)
Månsson, O. P., instruktör. (Soc.-dem.)
Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör. (Folkp.)
Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (Soc.-dem.)
Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru. (Soc.-dem.)
Wallenberg, G. O., direktör. (Hög.)
Hermansson, f. Johansson, Agnes E., folkskol-
lärarinna.¹⁾ (Soc.-dem.)
Olsson, A. E., assistent. (Soc.)
Sönberg, E. Hj. H., renhållningsarbetare. (Soc.-
dem.)
Andersson, O. Valter, ombudsman. (Komm.)
Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru. (Soc.-dem.)
Hed-Larson, A., köpman. (Folkp.)
Lövgren, J. B., lektor. (Soc.-dem.)
Mogård, J. A. B., kyrkoherde. (Soc.-dem.²⁾)
Lindqvist, G. R., redaktör. (Hög.)
Göransson, C. G. E., droskförare. (Soc.-dem.)
Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde.
(Soc.-dem.)

Tredje valkretsen

(Klara, Jakobs, Kungsholms, S:t Görans och
Bromma förs.).
(25 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1938 års val 69,864:
socialdemokraterna 35,174 (14 pl.), därav sär-
lista 2,692 (1 pl.); högern 16,913 (6 pl.); folk-
partiet 10,584 (4 pl.); kommunisterna 2,875
(1 pl.); socialisterna 2,159 (—); nationalsocia-
listerna 2,153 (—).

Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare. (Soc.-dem.)
Théel, f. Roth, Elisif, fru. (Hög.)
Höglund, C. Z. K., borgarråd. (Soc.-dem.)
Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru. (Soc.-dem.)
Ahlbin, G. H. G., redaktör. (Hög.)
Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman. (Soc.-dem.)
Bengtsson, O. F., ombudsman.³⁾ (Soc.-dem.)
Trönberg, P., f. d. överlärare. (Hög.)
Nyqvist, S. G. B., ombudsman. (Soc.-dem.)
Höjer, Gerda, sekreterare. (Folkp.)
Ljung, A. J. H., metallarbetare. (Soc.-dem.)

¹⁾ Efterträdde år 1941 Friberg, A. E. †.

²⁾ Från de kristna socialdemokraternas särlista.

³⁾ Efterträdde år 1940 Ahlén, S.

Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör.
(Hög.)
Johansson-Visborg, Anna S., fru. (Soc.-dem.)
Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidker-
ska. (Folkp.)

Hermansson, K. Ture E., vaktmästare. (Soc.-dem.)
Malmberg, G. E., ombudsman. (Soc.-dem.)
Styrman, G. A., direktör. (Hög.)
Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (Soc.-dem.)
Ahlén, Anders E., civilingenjör. (Hög.)
Åstrand, N., ombudsman. (Soc.-dem.)
Linderot, S. H., redaktör. (Komm.)
Twengström, A. J., förste aktuarie. (Folkp.)
Hansson, A. B. N., assistent. (Soc.-dem.¹⁾)
Wide, E. E., folkskollärare. (Soc.-dem.)
En vakant. (Folkp.)

Fjärde valkretsen

(Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus förs.).
(17 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1938 års val 47,353:
socialdemokraterna 22,867 (9 pl.), därav sär-
lista 2,088 (—); högern 12,388 (5 pl.), därav
särlista 1,531 (—); folkpartiet 7,954 (3 pl.);
kommunisterna 1,501 (—); nationalsocialisterna
1,359 (—); socialisterna 1,284 (—).

Liander, M. E., grosshandlare. (Hög.)
Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru. (Soc.-dem.)
Niklasen, D., grosshandlare. (Folkp.)
Ferm, A. V., snickare. (Soc.-dem.)
Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska
mellanskola. (Hög.)
Johansson, Fritz O., kassör. (Soc.-dem.)
Berggren, H. A., målarmästare. (Hög.)
Henriksson, T. H., sekreterare. (Soc.-dem.)
Thorell, G. M., prakt. läkare. (Folkp.)
Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska. (Soc.-
dem.)
Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-
lärarinna. (Hög.)
Törnqvist, J. E., justerare. (Soc.-dem.)
Åkesson, Anna J., folkskollärarinna. (Folkp.)
Wahlbärj, J., annonschef. (Soc.-dem.)
Carlsson, Alfred, kansliråd. (Hög.)
Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sät-
tarinna. (Soc.-dem.)
Johrén, C. J., kontrollör.²⁾ (Soc.-dem.)

Femte valkretsen

(Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och
Oscars förs.).
(20 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1938 års val 56,330:
högern 23,494 (10 pl.); socialdemokraterna
19,865 (7 pl.), därav särlista 1,286 (—); folk-
partiet 9,081 (3 pl.); nationalsocialisterna 1,819
(—); socialisterna 1,066 (—); kommunisterna
1,002 (—).

¹⁾ Från de kristna socialdemokraternas särlista

²⁾ Efterträdde år 1941 Björklund, C. G.

SF

Hernlund, C. A. V., överdirektör, 1:e vice ordf. (Hög.)
 Larsson, Oscar E., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (Hög.)
 Mårtens, G. H. M., direktör. (Folkp.)
 Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru. (Soc.-dem.)
 Björlin, O. S., prakt. läkare. (Hög.)
 Anderson, Knut Hj., tjänsteman. (Soc.-dem.)
 Lindström, O. W., bankdirektör. (Hög.)
 Hassler, N. H. Å., professor. (Hög.)
 Adamsson, H., ingenjör, ombudsman. (Soc.-dem.)
 Nilsson, O., direktör. (Folkp.)
 Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinnan för Skattebetalarnas förenings budgetbyrå. (Hög.)
 Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare. (Soc.-dem.)
 Åkerman, O. M. J., civilingenjör. (Hög.)
 Larsson, Hans G. B., tjänsteman. (Soc.-dem.)
 Boëthius, f. Köersner, Hedvig E., sekreterare. (Folkp.)
 Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare. (Hög.)
 Larsson, A. Wilhelm, lagerarbetare. (Soc.-dem.)
 von Friedrichs, C.-A. H., kapten, avdelningschef. (Hög.)
 Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman. (Hög.)

Alfabetisk förteckning över stadsfullmäktige jämte uppgift om deras tjänstgöringstid.¹⁾

Adamsson, H., ingenjör, ombudsman. (V; soc.-dem.) 1931.
 Ahlbin, G. H. G., redaktör. (III; hög.) 1919—1923, 1927.
 Ahlén, Anders E., civilingenjör. (III; hög.) 1938.
 Anderson, Carl Albert, direktör. (I; soc.-dem.) 1938.
 Anderson, Knut Hj., tjänsteman. (V; soc.-dem.) 1923.
 Andersson, O. Valter, ombudsman. (II; komm.) 1935.
 Bengtsson, O. F. ombudsman. (III; soc.-dem.) 1940 ^{11/5}.
 Berggren, H. A., målarmästare. (IV; hög.) 1931.
 Bergstedt, A. Gerda E., fröken. (II; soc.-dem.) 1938.
 Björlin, O. S., prakt. läkare. (V; hög.) 1935.
 Boëthius, f. Köersner, Hedvig E., sekreterare. (V; folkp.) 1935.

¹⁾ Årtal, resp. sist angivet årtal, anger början av nuvarande tjänstgöringstid. För person, som vid särskild röstsammanräkning på grund av avgång utsetts till stadsfullmäktig, anges datum för ifrågavarande röstsammanräkning. Då datum icke är angivet, har tjänstgöringstiden börjat, före 1936 ^{1/4} (resp. slutat ^{31/3}), fr. o. m. 1938 ^{1/10} (resp. slutat ^{30/9}). Den romerska siffran anger, inom vilken valkrets vederbörande valts för innevarande valperiod; ang. parti(fraktions)beteckningarna se noten sid. 76.

Carlsson, Alfred, kansliråd. (IV; hög.) 1938.
 Carlsson, se även Karlsson.
 Ek, V. E., sekreterare. (I; soc.-dem.) 1925 ^{4/12}.
 Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska. (III; folkp.) 1938.
 Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare. (V; hög.) 1938.
 Engzellius, f. Hansson, Ester K., fru. (II; soc.-dem.) 1938.
 Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (II; soc.-dem.) 1931.
 Eriksson, Sigrd H. E., ombudsman. (I; soc.-dem.) 1938.
 Eriksson, se även Lundh-Eriksson.
 Ferm, A. V., snickare. (IV; soc.-dem.) 1924 ^{25/4}.
 von Friedrichs, C.-A. H., kapten, avdelningschef. (V; hög.) 1938.
 Gustavson, A. V. N., målarmästare. (I; hög.) 1935.
 Göransson, C. G. E., droskförare. (II; soc.-dem.) 1935.
 Hansson, A. B. N., assistent. (III; soc.-dem.) 1938.
 Hassler, N. H. Å., professor. (V; hög.) 1931—1935, 1938.
 Hed-Larson, A., köpman. (II; folkp.) 1935.
 Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola. (IV; hög.) 1927 ^{11/2}.
 Hedström, f. Nilsson, Birgit K., redaktör. (I; soc.-dem.) 1938.
 Henriksson, T. H., sekreterare. (IV; soc.-dem.) 1938.
 Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman. (V; hög.) 1938.
 Hermansson, f. Johansson, Agnes E., folkskol-lärarinnan. (II; soc.-dem.) 1941 ^{14/2}.
 Hermansson, K. Ture E., vaktmästare. (III; soc.-dem.) 1931.
 Hernlund, C. A. V., överdirektör, 1:e vice ordf. (V; hög.) 1922 ^{12/5}.
 Höglund, C. Z. K., borgarråd. (III; soc.-dem.) 1913—1916 ^{3/5}, 1927.
 Höjer, Gerda, sekreterare. (III; folkp.) 1938.
 Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru. (IV; soc.-dem.) 1938.
 Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör. (III; hög.) 1927.
 Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare. (V; soc.-dem.) 1938.
 Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinnan för Skattebetalarnas förenings budgetbyrå. (V; hög.) 1938.
 Johansson, E. G. V., försäljare. (I; soc.-dem.) 1938.
 Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna. (IV; soc.-dem.) 1938.
 Johansson, Erik G., förbundskassör. (II; soc.-dem.) 1923.
 Johansson, Fritz O., kassör. (IV; soc.-dem.) 1936 ^{7/11}.
 Johansson, Johan-Olov, direktör. (II; soc.-dem.) 1931.

Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru. (V; soc.-dem.) 1938.

Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska. (IV; soc.-dem.) 1938.

Johansson-Visborg, Anna S., fru. (III; soc.-dem.) 1916 ^{19/12}.

Johren, C. J., kontrollör. (IV; soc.-dem.) Maj 1941.

Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde. (II; soc.-dem.) 1927.

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman. (V; soc.-dem.) 1938.

Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman. (III; soc.-dem.) 1931.

Karlsson, Wictor E., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1911.

Karlsson, se även Carlsson.

Larsson, A. Wilhelm, lagerarbetare. (V; soc.-dem.) 1938.

Larsson, Gustaf K., maskinist. (I; soc.) 1935.

Larsson, Oscar E., borgarråd. (V; soc.-dem.) 1912.

Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (I; folkp.) 1935.

Liander, M. E., grosshandlare. (IV; hög.) 1917.

Linderot, S. H., redaktör. (III; komm.) 1938.

Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare. (III; soc.-dem.) 1903—1909, 1910.

Lindqvist, G. R., redaktör. (II; hög.) 1927 ^{29/7}.

Lindström, O. W., bankdirektör. (V; hög.) 1935.

Ljung, A. J. H., metallarbetare. (II; soc.-dem.) 1932 ^{7/10}.

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärarinna. (IV; hög.) 1931—1935, 1938 ^{11/2}.

Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru. (II; soc.-dem.) 1938.

Lövgren, J. B., lektor. (II; soc.-dem.) 1938.

Malmberg, G. E., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1938.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde. (II; soc.-dem.) 1938.

Månsson, O. P., instruktör. (II; soc.-dem.) 1923.

Mårtens, G. H. M., direktör. (V; folkp.) 1935.

Niklasen, D., grosshandlare. (IV; folkp.) 1935.

Nilsson, O., direktör. (V; folkp.) 1923.

Nygvist, S. G. B., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1931.

Olsson, A. E., assistent. (II; soc.) 1927.

Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (V; hög.) 1927.

Persson, S. E., redaktör. (I; komm.) 1938.

Runhoff, E. F., brandmästare. (I; soc.-dem.) 1935.

Samuelson, P. O., organisationschef. (I; soc.-dem.) 1927.

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (I; soc.-dem.) 1910.

Simonson, S. A., ombudsman. (I; soc.-dem.) 1915—1919, 1935.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör. (II; folkp.) 1935.

Ström, f. Hänes, Hildegard A., fru. (III; soc.-dem.) 1927.

Ström, O. F., skriftställare, ordf. (I; soc.-dem.) 1912.

Styrman, G. A., direktör. (III; hög.) 1926 ^{21/5}—1931, 1935.

Sundin, T. W., tullpackhusarbetare. (I; soc.-dem.) 1931.

Svedenius, C. G., tf. överläkare. (I; folkp.) 1935.

Svensson, G. A., byggmästare. (I; hög.) 1929 ^{19/10}.

Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (III; soc.-dem.) 1938.

Sönberg, E. H. J., renhållningsarbetare. (II; soc.-dem.) 1938.

Théel, f. Roth, Elisif, fru. (III; hög.) 1919 ^{17/10}.

Thorell, G. M., prakt. läkare. (IV; folkp.) 1935.

Trönberg, P., f. d. överläkare. (III; hög.) 1931.

Twengström, A. J., förste aktuarie. (III; folkp.) 1923—1931, 1938.

Törnqvist, J. E., justerare. (IV; soc.-dem.) 1938.

Wahlbär, J., annonschef. (IV; soc.-dem.) 1938.

Wallenberg, G. O., direktör. (II; hög.) 1930 ^{14/s}.

Wide, E. E., folkskollärare. (III; soc.-dem.) 1938.

Visborg, se Johansson-Visborg.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör. (V; hög.) 1938.

Åkesson, Anna J., folkskollärarinna. (IV; folkp.) 1938.

Åstrand, N., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1938.

Öman, I., borgarråd. (II; hög.) 1931.

En vakant. (III; folkp.)

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig.¹⁾

Göransson, K. H., borgarråd.

Sekreterare (stadssekreterare).

Hildebrand, E., kanslichef (se under stadskansliet).

Beträffande stadskansliet i övrigt se under stadskollegiet, sid. 87.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Enligt § 16 i arbetsordningen för stadsfullmäktige utse fullmäktige vid tjänstgöringsårets första sammanträde en valkommitté med uppdrag att upprätta och till fullmäktige ingiva förslag till de under tjänstgöringsåret även som vid nästföljande års första sammanträde förekommande val med undantag av dels val av presidium, dels ock val av borgarråd, stadskollegiets övriga ledamöter och stadsfullmäktiges sekreterare.

¹⁾ Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

SE

Valkommittén består av nio ledamöter jämte lika många suppleanter.

Valkommittén väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

Då val, som tillhör kommitténs behandling, skall hos fullmäktige företagas, skall stadskansliet i god tid förut härom underrätta kommittén. Valkommitténs förslag jämte skiljaktiga meningar, där sådana förekommit, överlämnas till stadsfullmäktige i form av tryckta valsedlar och må ej åtföljas av annat yttrande. Valsedlarna utdelas till fullmäktige.

Senaste val ägde rum den 1 okt. 1940, utan användande av proportionellt valsätt, för tiden t. o. m. den 30 sept. 1941.

Ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör.

Ek, V. E., sekreterare, ordf.

Gustavson, A. V. N., målarmästare, vice ordf.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola.

Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör.

Nilsson, O., direktör.

Nyqvist, S. G. B., ombudsman.

Simonson, S. A., ombudsman.

Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru.

Suppleanter.¹⁾

Hermansson, K. Ture E., vaktmästare.

Malmberg, G. E., ombudsman.

Eriksson, Sigrid H. E., ombudsman.

Göransson, C. G. E., droskförare.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör.

Lindqvist, G. R., redaktör.

Styrman, G. A., direktör.

Twengström, A. J., förste aktuarie.

Hed-Larson, A., köpman.

Sekreterare (900 kr.).

Ljungborg, O. E., registrator.

Stadsfullmäktiges kommitté för utskänkings- och utminuteringsärenden.

(Utskänkningskommittén.)

Stadskansliet, stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); kommitténs ordförande träffas i stadshuset (rådsvåningen) torsdagar kl. 15.30—16.30 (jfr även nedan inspektören).

¹⁾ Suppleanterna skola vid förfall för ordinarie ledamöter inträda i tjänstgöring partivis i den här angivna ordningen.

Enligt §§ 8 och 13 i k. förordningen den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka skall stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökningar om tillstånd till utminuteri eller utskänkning av pilsnerdricka. Enligt kap. 3 § 11 i k. förordningen den 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker skall stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökan om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker. Fullmäktige äger, efter hörande av kommunens nykterhetsnämnd, uppdraga åt särskilt utsedda personer att i fullmäktiges ställe afgiva yttranden över ansökningar om tillstånd till tillfällig utskänkning. Dessutom skall enligt kap. 3 § 9 överståthållarämbetet inhämta yttrande av fullmäktige över ansökan av systembolag om tillstånd till årsutskänkning och enligt kap. 5 § 4 över ansökan om förlängd utskänkningstid. Enligt kap. 5 § 10 må ej heller ombyte av utskänkingsställe ske utan samtycke av den myndighet, som meddelat tillstånd till utskänkningen, och skall dessförinnan yttrande inhämtas från dem, som blivit hörda över tillståndsansökningen. För preliminär beredning av dylika ärenden tillsätta stadsfullmäktige för ett år i sänder en särskild kommitté. För sin verksamhet hava kommittéledamöterna sinsemellan uppdelat staden så, att var och en av dem har sitt särskilda distrikt (se nedan). Kommittén har anställt en inspektör, som biträder kommittén med inspektioner, värderingar av kaféerörelser m. m.

Stadsfullmäktiges utsågo den 2 dec. 1940, utan användande av proportionellt valsätt, nio ledamöter i kommittén för år 1941.

Ledamöter.

Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm., ordf. (inspekterar sjunde polisvakt-distriktet).

Bengtsson, C. T., förtroendeman (inspekterar andra och tionde polisvakt-distrikten).

Englund, E. W., aktuarie (inspekterar åttonde polisvakt-distriktet).

Eriksson, Sigrid H. E., ombudsman, stadsfullm. (inspekterar fjärde polisvakt-distriktet).

Ferm, A. V., snickare, stadsfullm. (inspekterar femte polisvakt-distriktet med undantag av trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm., vice ordf. (inspekterar första polisvakt-distriktet).

Holm, K. I., järnarbetare (inspekterar tredje polisvakt-distriktet).

Larsson, A. Wilhelm, lagerarbetare, stadsfullm. (inspekterar nionde polisvakt-distriktet samt av femte polisvakt-distriktet trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).

Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm. (inspekterar sjätte polisvakt-distriktet).

Sekreterare (1,400 kr.).

Schlytern, C. H., kansliråd.

Inspektör.

Köhler, J. A.

Stadsfullmäktiges kansli.

Se stadskansliet (sid. 87).

Sammanslutningar bland stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges diskussionsklubb.

Denna klubb är icke en officiell institution men har dock ansetts böra här i korthet omnämnas. Klubben, vars stadgar antogs den 28 mars 1891, 29 sept. 1892 och 29 jan. 1898, har till ändamål att sammanföra ledamöter av stadsfullmäktige till ömsesidigt tankeutbyte samt att medelst diskussioner rörande kommunala frågor utreda och skärskåda dessa från olika synpunkter, särskilt till gagn och ledning för de stadsfullmäktige, vilka icke äro ledamöter av nämnder och styrelser. Klubbens angelägenheter handhas av tre förtroendemän: ordförande, vice ordförande och sekreterare (tillika kassaförvaltare).

Styrelse.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, ordf.; Hernlund, C. A. V., överdirektör, vice ordf.; Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, sekr. och kassaförv.

Arbetspartiets stadsfullmäktigegrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 55.

Styrelse.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman; Höglund, C. Z. K., borgarråd, ordf.; Johannesson, E. G. V., försäljare, vice sekr.; Nyqvist, S. G. B., ombudsman, sekr.; Samuelson, P. O., organisationschef; Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru; Ström, O. F., skriftställare, vice ordf.

Suppleanter: Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare; Ljung, A. J. H., metallarbetare.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Arbetspartiet-Socialdemokraterna» (jfr sid. 76 ff.).

Medlemmar.

Adamsson, H., ingenjör, ombudsman; Anderson, Carl Albert, direktör; Anderson, Knut Hj., tjänsteman; Bengtsson, O. F.; Bergstedt, A. Gerda E., fröken; Ek, V. E., sekreterare; Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; Eriksson, Bertil K. J., ombudsman; Eriksson, Sigrid H. E., ombudsman; Ferm, A. V., snickare; Göransson, C. G. E., droskförare; Hansson, A. B. N., assistent; Hedström, f. Nilsson, Birgit K., redaktör; Henriksson, T. H., sekreterare; Hermansson, f. Johansson, Agnes E., folkskol. lärarinna; Hermansson, K. Ture E., vaktmästare; Höglund, C. Z. K., borgarråd; Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru; Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare; Johannesson, E. G. V., försäljare; Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna; Johansson, Erik G., förbundskassör; Johansson, Fritz O., kassör; Johansson, Johan-Olov, direktör; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru; Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska; Johansson-Visborg, Anna S., fru; Johrén, C. J., kontrollör; Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde; Karlsson, Hans G. B., tjänsteman; Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman; Karlsson, Victor E., borgarråd; Larsson, A. Wilhelm, lagerarbetare; Larsson, Oscar E., borgarråd; Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare; Ljung, A. J. H., metallarbetare; Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru; Lövgren, J. B., lektor; Malmberg, G. E., ombudsman; Mogård, J. A. B., kyrkoherde; Månsson, O. P., instruktör; Nyqvist, S. G. B., ombudsman; Runhoff, E. F., brandmästare; Samuelson, P. O., organisationschef; Sandberg, H. K. A., borgarråd; Simonson, S. A., ombudsman; Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru; Ström, O. F., skriftställare, stadsfullm. ordf.; Sundin, T. W., tullpackhusarbetare; Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru; Sönberg, E. Hj. H., renhållningsarbetare; Törnqvist, J. E., justerare; Wahlbärj, J., annonschef; Wide, E. E., folkskollärare; Åstrand, N., ombudsman.

Stadsfullmäktiges högergrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 26.

Styrelse.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, ordf.; Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman, sekr.; Hernlund, C. A. V., överdirektör; Liander, M. E., grosshandlare; Lindström, O. W., bankdirektör, vice ordf.; Ossbahr, C. P., protokollssekreterare; Svensson, G. A., byggmästare; Wallenberg, G. O., direktör.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Högern» (jfr sid. 76 ff.).

SF

Medlemmar.

Ahlbin, G. H. G., redaktör; Ahlén, Anders E., civilingenjör; Berggren, H. A., målar-mästare; Björlin, O. S., prakt. läkare; Carlsson, Alfred, kansliråd; Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare; von Friedrichs, C.-A. H., kapten, avdelningschef; Gustavson, A. V. N., målar-mästare; Hassler, N. H. A., professor; Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola; Herlitz, Ingeborg, försäkrings-tjänsteman; Hernlund, C. A. V., överdirektör; Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör; Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinna för Skattebetalarnas förenings budgetbyrå; Liander, M. E., grosshandlare; Lindqvist, G. R., redaktör; Lindström, O. W., bankdirektör; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna; Ossbahr, C. P., protokollssekreterare; Styrman, G. A., direktör; Svensson, G. A., byggmästare; Théel, f. Roth, Elisif, fru; Trönnberg, P., f. d. överlärare; Wallenberg, G. O., direktör; Åkerman, O. M. J., civilingenjör; Öman, I., borgarråd.

Folkpartiets stadsfullmäktige-grupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 14.

Styrelse.

Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska, sek.r.; Mårtens, G. H. M., direktör, ordf.; Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, vice ordf.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Folkpartiet» (jfr sid. 76 ff.).

Medlemmar.

Boëthius, f. Köersner, Hedvig E., sekreterare; Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska; Hed-Larson, A., köpman; Höjer, Gerda, sekreterare; Larsson, Yngve G. R., borgarråd; Mårtens, G. H. M., direktör; Niklasen, D., grosshandlare; Nilsson, O., direktör; Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör; Svedenius, C. G., tf. överläkare; Thorell, G. M., prakt. läkare; Twengström, A. J., förste aktuarie; Åkesson, Anna J., folkskollärarinna; en vakant.

Kommunistiska stadsfullmäktige-gruppen.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 3.

Medlemmar.

Andersson, O. Valter, ombudsman; Linderot, S. H., redaktör; Persson, S. E., redaktör, ordf.

Socialistiska stadsfullmäktige-gruppen.²⁾

Gruppens medlemsantal är 2.

Medlemmar.

Larsson, Gustaf K., maskinist; Olsson, A. E., assistent, ordf.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (jfr sid. 76 ff.).

²⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialisterna» (jfr sid. 76 ff.).

Stadskollegiet i Stockholm

och i samband därmed stående institutioner.

Stadskollegiet.

Stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset».

*Expedition: se nedan under stadskansliet.
(Ang. borgarrådens mottagningar
se sid. 86.)*

*Stadskollegiet sammanträder i regel varje
torsdag (resp. närmast föregående
helgfria dag) kl. 15.30.*

I anslutning till betänkande (Bih. 1939: nr 5), avgivet av den kommunala omorganisationskommittén den 28 febr. 1939, framlade stadskollegiet (Utl. 1939: nr 210) förslag angående omorganisation av kommunalförvaltningen, vilket av stadsfullmäktige godkändes i princip den 15 juni 1939. Samtidigt uppdrog stadsfullmäktige åt kollegiet att föranstalta om de vidare utredningar och förslag till författningar, som omorganisationens genomförande förutsatte. Den 20 dec. 1939 beslöt stadsfullmäktige godkänna de i enlighet härmed uppgjorda förslagen till ändring i vissa delar av lagen om kommunalstyrelse i Stockholm m. m. samt förslag till instruktioner för stadskollegiet och borgarrådsberedningen (Utl. 1939: nr 569). Efter beslut av riksdagen utfärdade k. m:t den 21 mars 1940 lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm. Samma dag fastställde k. m:t instruktionerna för stadskollegiet och den nyttillkomna borgarrådsberedningen. Den sålunda genomförda omorganisationen av kommunalstyrelsen berör i huvudsak den centrala stadsförvaltningen, för vars nuvarande utformning redogöres nedan under stadskollegiet och borgarrådsberedningen. Beträffande den förutvarande organisationen se kommunalkalendern för år 1940.

Stadskollegiet har till uppgift att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter. Kollegiet åligger för sådant ändamål att med uppmärksamhet följa förvaltningen i alla dess grenar, att utan tidsutdräkt göra de framställningar och förslag hos fullmäktige eller vidtagna de åtgärder i övrigt, som härvid befinnas påkallade, att tillse, det ärenden, i

vilka fullmäktige skola meddela utlåtanden eller beslut, varda underkastade erforderlig utredning, ävensom bereda och avgiva yttrande i dylika ärenden, samt att övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Kollegiet äger att från stadens nämnder, beredningar eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro av nöden, ävensom att hos överståthållarämbetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från ämbetsmyndigheter. I alla viktigare ekonomiska ärenden, särskilt beträffande förvärv eller avyttring av fast egendom samt nämndernas förslag till inkomst- och utgiftssater, skall drätselnämndens yttrande inhämtas. Varje kollegiets utlåtande skall jämte därifrån skiljaktiga meningar befordras till trycket i fortlöpande nummerordning för året (Stadskollegiets utlåtanden och memorial) samt ett exemplar därav överlämnas till envar av stadsfullmäktige. Kollegiet äger därjämte att låta såsom bilagor trycka sådana till ärendena hörande handlingar, som anses böra komma till stadsfullmäktiges kännedom (Bihang till stadskollegiets utlåtanden och memorial). En kortfattad uppgift om stadsfullmäktiges i anledning av stadskollegiets utlåtanden fattade beslut (vilka för övrigt återfinnas i fullmäktiges tryckta protokoll) skall särskilt befordras till trycket och vidfogas årets utlåtanden.

Stadskollegiet har vidare att årligen utse ledamöter i besvärsnämnden (se sid. 91).

Stadsfullmäktige välja årligen på första sammanträdet i oktober månad för tiden intill nästa val bland sig stadskollegiet, vilket består av tolv ledamöter jämte lika många ersättare för dem. Stadsfullmäktig, som innehar borgarrådsbefattning, må icke vara ledamot av stadskollegiet eller ersättare för sådan. Har ledamot anmält förfall till kollegiets sammanträde, skall ersättare kallas att tjänstgöra vid sammanträdet. Avgår ledamot, skall ersättare i hans ställe inträda i kollegiet.

Ordförande och vice ordförande i kollegiet väljas av stadsfullmäktige bland kollegiets ledamöter. Till sådan befattning må icke utses ordföranden eller någon av vice ordförandena i stadsfullmäktige. Fullmäktiges ordförande och vice ordförande äga dock, även om de icke äro

SK

ledamöter av stadskollegiet, övervara kollegiets sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Enahanda rätt tillkommer ock överståthållaren eller vid hinder för honom underståthållaren. Stadskollegiets ordförande tillkommer att å kollegiets vägnar ha inseeende över förvaltningen av stadens angelägenheter. För fullgörande av sitt uppdrag äger han infordra yttranden och upplysningar från stadens nämnder, beredningar och tjänstemän. Han handlägger ärenden rörande ordningen vid stadskollegiets sammanträden och upprättande av föredragningslistor för dessa samt övar inseeende över arbetets gång inom kollegiet. Ordföranden åtnjuter i denna sin egenskap årsarvode, som bestämmes av stadsfullmäktige.

De ärenden, som ankomma på stadskollegiets handläggning, föredragas i kollegiet av borgarråd, där ej annan ordning beslutes för visst ärendes föredragning. Borgarråden skola närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Beträffande borgarråden i övrigt se nedan.

Stadskollegiet sammanträder i regel, där ej annat föranledes, varje torsdag eller, om denna är helgdag, närmast föregående helgfria dag.

Stadskollegiet biträdes vid fullgörandet av sina uppgifter av stadskansliet (se sid. 87), där chefskapet utövas av borgarrådsberedningens ordförande. Nuvarande innehavaren av stadssekreterarbefattningen, vilken är förordnad t. o. m. den 31 maj 1942, utövar dock i enlighet med före omorganisationen gällande ordning chefskapet över stadskansliet. Stadssekreteraren äger deltaga i stadskollegiets överläggningar med skyldighet för honom att, då han därom anmodas, lämna råd och upplysningar samt att framställa de erinringar ur rättslig synpunkt, till vilka han finner skäl. Stadssekreteraren tjänstgör jämväl som stadskollegiets sekreterare. Under stadskollegiet lyder, jämte stadskansliet, statistiska kontoret.

Stadsfullmäktiges val av stadskollegium jämte ersättare, för tiden 1 okt. 1940 till 1 okt. 1941, ägde rum den 1 okt. 1940 (fyllnadval den 27 jan. 1941).

Författningar. Lag om kommunalstyrelse i Stockholm 15 juni 1935, med ändr. 3 april och 12 juni 1936, 13 och 28 maj och 18 juni 1937, 17 juni 1938, 24 mars 1939 samt 21 mars 1940 (Kfh 1941: sid. 215). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av fullmäktige 2 dec. 1935 (Kfh 1941: sid. 241). Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 10). Instruktion för borgarrådsberedningen, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 11). Rotelindelning beträffande stadens nämnder, styrelser m. m., fastställd av stadskollegiet 17 okt. 1940 (Kf 1940: nr 32). Bestämmelser rörande tjänste- och familjepension för borgarråd 17 dec. 1937 (Kf 1937: nr 49). Borgarrådens arvoden och pensioner samt arvode åt

stadskollegiets ordförande och vice ordförande 28 juni 1940. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 12 sept. 1940 (Kf 1940: nr 50).

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 2,044,290 kr.; inkomster: driftbudgeten 228,240 kr. (stadsfullmäktige m. m.).

Stadskollegiet.

Ordförande

(arvode: 12,000 kr. utan rörligt tillägg).

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman; t. >stads-huset; mottagningstid: efter överenskommelse 11—12 alla vardagar utom onsdagar och lördagar.

Vice ordförande

(arvode: 6,000 kr. utan rörligt tillägg).

Ahlén, Anders E., civilingenjör.

Övriga ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör.

Berggren, H. A., målarmästare.

Johansson, Erik G., förbundskassör.

Johansson-Visborg, Anna S., fru.

Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman.

Mårtens, G. H. M., direktör.

Niklasson, D., grosshandlare.

Samuelson, P. O., organisationschef.

Ström, O. F., skriftställare.

Wahlbärj, J., annonschef.

Ersättare.¹⁾

Anderson, Carl Albert, direktör.

Boëthius, f. Köersner, Hedvig E., sekreterare.

Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör.

Johannesson, E. G. V., försäljare.

Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde.

Lindström, O. W., bankdirektör.

Ljung, A. J. H., metallarbetare.

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut vid valet skall för ersättares inträde i stället för avgången eller frånvarande ledamot av stadskollegiet gälla sådan ordning, att vid avgång eller frånvaro av någon av ledamöterna hrr Eriksson, Erik Johansson, fru Johansson-Visborg och hrr Hjalmar Karlsson, Samuelson, Ström och Wahlbärj följande ersättare skola hava företräde, nämligen hrr Anderson, Johannesson, fru Ström, hrr Karlsson, Ljung, Wide och Åstrand; att vid avgång eller frånvaro av någon av ledamöterna hrr Ahlbin, Ahlén och Berggren följande ersättare skola hava företräde, nämligen hrr Lindström, Styrman och fru Hökerberg; att vid avgång eller frånvaro av ledamöterna hrr Mårtens och Niklasson följande ersättare skola hava företräde, nämligen hr Tvengeström och fru Boëthius; samt att av flera ersättare, tillhörande samma parti, den skall hava företräde, vars namn blivit i följden tidigare uppfört.

Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru.
 Styrmann, G. A., direktör.
 Twengström, A. J., förste aktuarie.
 Wide, E. E., folkskollärare.
 Åstrand, N., ombudsman.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Hildebrand, E., stadssekreterare (se sid. 88).

Sekreterare åt stadskollegiets ordförande (8,040 kr.).

Spångberg, L. O.

Beträffande stadskollegiets övriga funktionärer se nedan under stadskansliet.

Borgarrådsberedningen.

Borgarrådsberedningen sammanträder i regel fredagar kl. 13.30.

Stadsfullmäktige välja vid första sammanträdet i oktober månad det år, då val av stadsfullmäktige ägt rum, minst fyra och högst åtta borgarråd för en tid av fyra år. Till borgarråd må allenast utses personer med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv. Vid val av borgarråd skall, där så äskas eller omröstning begäres, anställas särskilt val av varje borgarråd.

Borgarråd åligger att i enlighet med den rotelindelning, som av stadskollegiet fastställs, i kollegiet föredraga de ärenden, vilka på kollegiets handläggning ankomma. Borgarråd äger utan föregående föredragning i stadskollegiet från vederbörande nämnder, beredningar och tjänstemän infordra de upplysningar och yttranden, som för beredning av ärenden, hörande till hans arbetsområde, finnas erforderliga. Borgarråden skola närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Till vinnande av enhetlighet i förvaltningen samt för åvägbringande av planmässighet i utredningsarbetet bilda borgarråden *borgarrådsberedningen*, i vilken gemensamma överläggningar äga rum. Därest borgarråd vid föredragning av ärende i borgarrådsberedningen har från föredragandes förslag avvikande mening, skall sådan mening tillkännagivas, och skall vid föredragning av ärendet i stadskollegiet anmälas, vad i borgarrådsberedningen mot förslaget anförts. Berör ärende två eller flera borgarråds förvaltningsområden, äger beredningen avgöra, vem av borgarråden, som skall föredraga ärendet i stadskollegiet.

Stadsfullmäktige utse, sedan val av borgarråd skett, ett av borgarråden att under den bestämda tjänstgöringstiden såsom ordförande leda borgarrådsberedningens arbete. Borgarrådsberedningens ordförande åligger att med uppmärksamhet följa ärenden av större vikt samt att

hålla stadskollegiets ordförande underrättad om dylika ärenden. Borgarrådsberedningens ordförande skall i stadskollegiet föredraga förslag till stadens utgifts- och inkomststat ävensom ärenden rörande stadskansliet och statistiska kontoret. Vid förfall för ordföranden i borgarrådsberedningen förordnar stadskollegiet vikarie för honom; har det ej skett, utser beredningen inom sig ordförande för tillfället. Stadssekreteraren skall närvara vid beredningens sammanträden.

Avgår borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång skall befattningen, så snart ske kan, återbesättas, och den sålunda valde tjänstgör under den tid som återstår för den avgångne. För tiden intill dess nytt val skett, ävensom vid tjänstledighet för borgarråd, äger stadskollegiet förordna vikarie å befattningen.

Ordföranden i borgarrådsberedningen skall under den tid han innehar denna befattning tillika vara ordförande i drätselnämnden. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i följande stadens nämnder, nämligen tjänstenämnden, löneavtalsnämnden, sjukhusdirektionen, fastighetsnämnden, polisnämnden, stadsplanenämnden, gatunämnden, kyrkogårdsnämnden, flyghamnasstyrelsen, industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallsstyrelsen, fattigvårdsnämnden, folkskolektionen, lärlings- och yrkesskolestyrelsen, idrotts- och friluftsstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden och museinämnden. Vid val av ordförande i nämnder skall stadskollegiet taga hänsyn till gällande fördelning av borgarrådens föredragningsskyldighet. Har någon blivit förordnad av kollegiet att i borgarrådet ställa uppehålla hans tjänst, utövar han jämväl dennes befattning såsom ordförande i nämnd. Borgarråd, som av stadskollegiet valts till ordförande i nämnd, tjänstgör i sådan egenskap intill dess han avgår från borgarrådsbefattningen. Förändras fördelningen av borgarrådens föredragningsskyldighet, äger stadskollegiet besluta, att ordförandenuppdraget skall upphöra tidigare.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktigt, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten, med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Stadsfullmäktige beslöto den 1 oktober 1940 att välja sju borgarråd. Enligt de nya bestämmelserna skall mandattid för borgarråd sammanfalla med stadsfullmäktigeperiod. Till undvikande av alltför kort mandattid för de borgarråd, som valdes vid omorganisatiens genomförande, utsågos dessa för tiden intill stadsfullmäktiges första sammanträde i oktober 1946. Antalet rotlar utgör för närvarande sju i stället för tidigare sex. Rotelindelningen har även av stadskollegiet ändrats, och rotlarna äro tills vidare följande: I Drätselroteln; II Personalroteln; III Fastighetsroteln; IV Stadsbyggnadsroteln; V Industriroteln; VI Socialroteln; VII Kulturroteln.

Borgarråden åtnjuta arvode, för år räknat,

SK

efter stadsfullmäktiges bestämmande samt rätt till pension i enlighet med reglemente, som föreslås av stadsfullmäktige och fastställas av överståthållarämbetet. På grund av övergångsbestämmelserna till lagen den 21 mars 1940 angående omorganiseringen gälla olika arvodes- och pensionsregler för de nuvarande borgarråden. De borgarråd, som enligt övergångsbestämmelserna skulle frånträda sin befattning den 30 september 1940, men omvaldes, ägde rätt att välja huruvida de skulle uppbära arvode enligt de äldre bestämmelserna, d. v. s. 23,000 kronor per år jämte rörligt tillägg eller enligt de nya grunderna. De nyvalda borgarråden åtnjota arvode å 24,900 kronor för år jämte rörligt tillägg. Mot den högre fasta lönen enligt de nya grunderna svarar ofördelaktigare bestämmelser ifråga om det rörliga lönetillägget, vilket utgår enligt för stadens tjänstemän gällande grunder. Den utgående lönen är med hänsyn härtill för samtliga borgarråd praktiskt taget densamma. Även beträffande pensionerna gälla olika regler. I hel ålderspension utgår enligt de äldre bestämmelserna 11,280 kronor och enligt de nya 10,200 kronor, för år räknat, jämte rörligt tillägg (se närmare angående löner och pension åt borgarråden Utl. 1940: nr 243). De omvalda borgarråden ha samtliga kvarblivit vid de äldre bestämmelserna. Med befattningen som borgarråd må icke utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i statens eller kommunens tjänst eller annat jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

Författningar. Se under stadskollegiet, sid. 84.

Borgarrådsberedningen.

Saml. borgarråd (se nedan).

Ordförande.

Höglund, C. Z. K. (se nedan).

Borgarråd.

Höglund, C. Z. K., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel I, drätselroteln: ledningen av borgarrådsberedningen; ärendenas prövning ur finansiell synpunkt, drätsel förvaltningen; ärenden ang. överståthållarämbetet samt magistraten och rådhusrätten; finansiella och organisatoriska frågor beträffande aktiebolaget Stockholms spårvägar; allmänt administrativa ärenden). Ordf. i drätselnämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; måndagar kl. 14—14,30, tisdagar kl. 11,30—12, i övrigt efter överenskommelse.

Öman, I., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel II, personalroteln: personalärenden samt ärenden tillhörande sjukhusdirektionens, [styrelsens för arbetsförmedlingen] och styrelsens för rätts hjälpsanstalten arbetsområden. Ordf. i tjänstenämnden, löneavtalsnäm-

den och sjukhusdirektionen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Sandberg, H. K. A., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel III, fastighetsroteln: ärenden tillhörande fastighetsnämndens, polismännens, hemvärnsnämndens samt hyres- och tvistnämndens arbetsområden). Ordf. i fastighetsnämnden och polismännen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Larsson, Yngve G. R., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel IV, stadsbyggnadsroteln: ärenden rörande stadsbyggnadsfrågor; luftskyddsärenden (tills vidare); trafiktekniska frågor beträffande aktiebolaget Stockholms spårvägar samt ärenden tillhörande hälsovårdsnämndens verksamhetsområde m. m.). Ordf. i gatunämnden, kyrkogårdsnämnden samt flyghamnstyrelsen, även som i stadsplanenämnden för tiden intill dess nyorganisationen av byggnadsnämnden trätt i kraft; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Göransson, K. H. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel V, industriroteln: ärenden tillhörande industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallstyrelsen, handels- och sjöfartsnämndens samt kristidsnämndens arbetsområden). Ordf. i industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen samt slakthus- och saluhallstyrelsen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; alla vardagar utom torsdagar kl. 11—12.

Karlsson, Victor E., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel VI, socialroteln: ärenden rörande sociala frågor även som utskänkingsärenden samt ärenden ang. handel med begagnat gods och pantlånerörelse). Ordf. i fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetskommittén och tills vidare Eastmandirektionen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; alla vardagar utom lördagar kl. 11—12.

Larsson, Oscar E., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ^{30/9} 1946) (rotel VII, kulturroteln: ärenden rörande skolor och lärda verk samt i allmänhet kulturella ärenden). Ordf. i folkskoleledningen, lärings- och yrkesskolstyrelsen, idrotts- och friluftsstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden och museinämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Sekreterare.

Berglund, H. J., tf. finanssekreterare (se sid. 88).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av stadskollegiets, besvärsnämndens, drätselnämndens, styrelsens för Liljevalchs konsthall, skönhetsrådets, handels- och sjöfartsnämndens samt tjänstenämndens räkenskaper och förvaltning un-

der nästföljande år. Nämnda revisorer verkställa även granskning av räkenskaper och förvaltning för de av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån dessas kostnader bestridas av å stadskollegiets eller drätselnämndens stater anvisade medel.

Ericson, T., grosshandlare.

von Friedrichs, C.-A. H., kapten, avdelningschef, stadsfullm.

Hermansson, K. Ture E., vaktmästare, stadsfullm.

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm., ordf.

Sund, C. G. M., posttjänsteman.

Suppleanter:

Andersson, Emil, sekreterare.

Montelius, G. H., aktuarie.

Olson, E. Hj., yrkesrevisor.

Stadskansliet.

Stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditionstid: 11—14.

(Betr. handboks- och upplysningsavdelningen se sid. 88 och betr. statistiska kontoret se sid. 89.)

Stadskansliet har till uppgift att utföra sekreterar- och kansligörömmål hos stadsfullmäktige och stadskollegiet samt åt borgarråden. Det åligger stadskansliet att biträda stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt samt att lämna stadskollegiet, stadens nämnder och borgarråden juridiskt biträde. Stadskansliet har vidare att med laga verkan mottaga stämningar, som skola delgivas stadskollegiet eller stadens nämnder. Stadskansliet lyder under stadskollegiet, som fastställer dess instruktion.

Stadskansliet består efter omorganisationen av den centrala stadsförvaltningen av sekreteraravdelning och juridisk avdelning samt en för avdelningarna gemensam kansliexpedition.

Chefskapet över stadskansliet utövas av borgarrådsberedningens ordförande. Stadssekreteraren är chef för sekreteraravdelningen och kansliexpeditionen. Nuvarande innehavaren av stadssekreterarbefattningen, vilken är förordnad t. o. m. den 31 maj 1942, utövar dock enligt stadsfullmäktiges beslut chefskapet över stadskansliet. Vid förfall för stadssekreteraren under denna tid utövas chefskapet av den stadskollegiet därtill utser. Stadsjuristen är chef för den juridiska avdelningen.

Sekreteraravdelningen åligger att biträda vid uppsättandet av förslag till stadskollegiets utlåtanden; att tillhandagå vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt; att efter vederbörliga anvisningar uppsätta föredragningslistor; att ombesörja kal-

lelser till samt föra protokoll vid stadsfullmäktiges, stadskollegiets och borgarrådsberedningens sammanträden; att uppsätta och expediera stadsfullmäktiges och stadskollegiets beslut; att ombesörja brevväxlingen; att tillhandagå borgarråden och nämnderna med sekreterarbiträden samt att ombesörja utgivandet av kommunala handböcker och kommunal författningssamling.

Finanssekreteraren åligger att biträda stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen samt att i övrigt tillhandagå vid beredande av ärenden rörande stadens ekonomi. Finanssekreteraren är skyldig mottaga förordnande som sekreterare hos drätselnämnden.

Vice stadssekreteraren och sekreterare åligger att lämna erforderligt sekreterarbiträde åt borgarråden samt att mottaga förordnande som sekreterare hos stadsfullmäktige, stadskollegiet, borgarrådsberedningen och nämnder. Vice stadssekreteraren uppehåller i förekommande fall stadssekreterarens befattning.

Juridiska avdelningen åligger att lämna stadens organ erforderligt juridiskt biträde samt att efter uppdrag bevaka och föra stadens talan inför domstol eller annan myndighet. I samband med omorganisationen har beslutats, att vissa juridiska befattningar såsom ombudsmän (i första hand vid industriverksstyrelsen och hamnstyrelsen), skola överföras på stadskansliets juridiska avdelning såsom stadsadvokater.

Stadsjuristen åligger att själv eller genom av honom förordnad tjänsteman anhängiggöra och föra stadens talan inför domstol och andra myndigheter samt att, där nämnd gör framställning om ombudsmannabiträde, efter samråd med nämndens ordförande förordna tjänsteman inom avdelningen att lämna sådant biträde.

Vice stadsjuristen har bl. a. att mottaga förordnande som ombudsman hos nämnd samt uppehåller i förekommande fall stadsjuristens befattning.

Kansliexpeditionen, vars föreståndare är registratorn, åligger att föra diarier, registratur och andra erforderliga längder och anteckningar; att värda arkivet samt biblioteket; att omhänderväsa kansliets kassarörelse och bokföring; att ombesörja stenograferingen vid stadsfullmäktiges sammanträden samt tillse att talare beredas tillfälle att kontrollera stenogram; att ombesörja tryckningen av stadsfullmäktiges protokoll, yttranden, motioner samt stadskollegiets utlåtanden jämte därtill hörande bilag; att mottaga ansökningar om anställning till stadens myndigheter beträffande icke-ordinarie tjänstepersonal; att upprätta och kvartalsvis till drätselnämnden avlämna böteslängd samt att tillhandagå stadskansliets avdelningar med erforderlig biträdeshjälp.

Under stadskansliet sorterar handboks- och upplysningsavdelningen, vars föreståndare tillhör kansliets sekreteraravdelning.

SK

Till stadskansliets bibliotek skola enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 febr. 1938 från statistiska kontoret överföras de icke-statistiska delarna av dettas hittillsvarande bibliotek, omfattande svensk och utländsk kommunal litteratur, arbeten av administrativt, socialt och ekonomiskt innehåll framför allt rörande Stockholm och i viss utsträckning svenska förhållanden i övrigt, diverse uppslagsböcker m. m. Tillsammans med stadskansliets förutvarande bibliotek är detta utvidgade bibliotek avsett att utgöra grundstommen till ett centralt kommunalt förvaltningsbibliotek för Stockholm. Denna överflyttning har tills vidare fått anstå.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 12 sept. 1940 (Kf 1940: nr 50).

Sekreteraravdelningen.

Stadssekreterare (18,180 kr.).

Hildebrand, E., kanslichef (förordn. t. o. m. $\frac{31}{5}$ 1942); mottagningstid: 10,30—11,30.

Vice stadssekreterare (900 kr.).

Löfquist, T. H. F., sekreterare (se nedan).

Finanssekreterare (26).

Vakant, *tf.* Berglund, H. J.; mottagningstid: 10,30—11,30.

Sekreterare hos borgarråd

(11,400—8,160 kr.).

En vakant (hos borgarrådet för drätselroteln); Westman, E. G. (hos borgarrådet för personalroteln);

Löfquist, T. H. F. (hos borgarrådet för fastighetsroteln);

Martin, J. H. (hos borgarrådet för stadsbyggnadsroteln);

Karlöf, E. A. (hos borgarrådet för industriroteln);

Anderson, K. E. H. (hos borgarrådet för socialroteln);

Garpe, D. A. J. (hos borgarrådet för kulturroteln).

Föreståndare (21)

(vid handboks- och upplysningsavdelningen, se sid. 89).

Juridiska avdelningen.

Stadsjurist (27).

Brück, C. A. S. C. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{5}$ 1943), mottagningstid: 14—15.

Vice stadsjurist (25).

Elsin, P. E., mottagningstid: 14—15.

Förste kammarskrivare (17)

Fritjofson, G. V.

Förste kontorsskrivare (11).

Elg, Gunvor G.

En *expeditionsvakt* (6).

Kansliexpeditionen

(expeditionstid 10—15).

Chef för kansliexpeditionen är stadssekreteraren (se ovan).

Registrator (19).

Ljungborg, O. E., föreståndare för kansliexpeditionen.

Kanslist hos stadsfullmäktige

(arvode: 1,000 kr.).

Schlytern, C. H., kansliråd.

Stenografer hos stadsfullmäktige

(anslag 17,000 kr.).

Cronvall, P. A., förste stenograf; Widegren, P. G.; Junker, S. G.; Elfner, E.; en vakant.

Tre *kontorsskrivare* (9), en *e. o. kontorsskrivare* (IX), en *extra förste kontorsskrivare* (5,220 kr.), två *extra kontorsskrivare* (3,600—3,000 kr.), ett *skrivbiträde* (1,980 kr.).

Förste kanslivaktmästare (10).

Johansson, J. V.

Två *kanslivaktmästare* (8), en *vaktmästare* (6), tjl., en *e. o. automobilförare* (VII jämte 720 kr. beredskapsarvode), ett *e. o. expeditionsvaktsbiträde* (IV), tre *extra expeditionsvaktsbiträden* (1,740—1,200 kr.).

Handboks- och upplysningsavdelningen.

Klara Västra Kyrkogata 5, 3 tr., C.; t. 21 29 71 (föreståndaren), 21 29 72 (handboksredaktionen), 21 29 73; expeditionstid: 9—17.

Handboksavdelningen, som den 1 juli 1938 överflyttades från statistiska kontoret till stadskansliet, har numera sedan den 1 oktober 1940 ålagts att även tjänstgöra som upplysningscentral. Avdelningen ombesörjer utgivandet av Kommunal författningssamling för Stockholm jämte kommunala handböcker för speciella områden. De författningshandböcker, som utkommit röra bl. a. följande: kommunalstyrelsen år 1927; hamnväsen år 1928; ordnings- och polisväsen år 1931; undervisningsväsen år 1932; sta-

dens donationsfonder år 1936. Samtliga dessa författningshandböcker arve i huvudsak kommunalstyrelsen i Stockholm. Bland de kommunala handböckerna märkes särskilt Stockholms kommunalkalender (angående stadens förvaltning, kommunala förtroendeuppdrag, tjänsteinnehavare m. m.), vilken utkommer årligen. I januari 1941 utkom första upplagan av kommunal författningshandbok, vilken avser att för kommunala tjänstemän och lekmän i hela riket i en kommunernas egen »lagbok» samla de viktigaste kommunalstyrelsens rörande författningarna i deras gällande lydelse. Handboken upptager dels de allmänna kommunallagarna och anslutande författningar, med Stockholmsförfattningarna i en särskild underavdelning, dels särskilda författningar, som i olika avseenden bestämma den kommunala verksamhetens innehåll.

Såsom upplysningscentral åligger det avdelningen att tillhandaga offentliga myndigheter och stadens nämnder ävensom pressen och allmänheten med upplysningar angående kommunalstyrelsen och vad därmed äger samband.

Föreståndaren tillhör stadskansliets sekretäreravdelning.

Instruktion m. m. Stadskansliets instruktion, antagen av stadskollegiet 12 sept. 1940. Stadskollegiets utlåtande (nr 160 för 1940) med anledning av förslag om inrättande av en kommunal upplysningsbyrå.

Föreståndare (21).

Berglund, H. J., tjl. (se sid. 88), *tf.* Mehr, Hj. L., sekreterare; t. 21 29 71.

Förste kontorsskrivare (11).

Sundström, Klara S.

Två första kontorsbiträden (7), en *extra expeditiönsvakt* (1,860 kr.).

Stockholms stads statistiska kontor.

Kaplansbacken 10 (postadress: postfack 502, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—17.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 20 mars 1905 att inrätta en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd *Stockholms stads statistiska kontor*, vilken därefter trädde i verksamhet den 4 juli s. å. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 gjordes kontorets styrelse till självständig förvaltningsnämnd. I avsikt att skapa ökade förutsättningar för ett rationellt utnyttjande av kontorets statistiska sakkunskap och för en ekonomisk och teknisk rationalisering av stadens statistiska arbeten och utredningar överhuvudtaget beslöt stadsfullmäktige den 15 juni 1939, på förslag av kommunala

omorganisationskommittén (jfr sid. 371), att med avskaffande av den särskilda styrelsen för statistiska kontoret förlägga detsamma direkt under stadskollegiet fr. o. m. den 1 okt. 1940.

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en månadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m., en veckoöversikt av den sanitära statistiken, statistiska årsöversikter ang. hälso- och sjukvård, barnavård, fattigvård och arbetslöshetshjälp, arbetsförmedling och val samt allmänna bostadsräkningar (vart femte år¹) ävensom vissa specialundersökningar. Kontorets publikationer äro inrangerade i serien »Stockholms stads statistik». Utom denna serie har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär rörande Stockholm. — Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnna erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan), är ett specialbibliotek för statistik (särskilt kommunalstatistik) ävensom kommunalväsen i allmänhet samt sociala och ekonomiska frågor (framför allt rörande Stockholm och i viss utsträckning svenska förhållanden i övrigt) och innehåller förutom gängse uppslagsböcker o. d.

¹) Den allmänna bostadsräkning, som skulle ägt rum vid slutet av år 1940, har på grund av tidsförhållandena måst inställas.

SK

en rätt omfattande in- och utländsk kommunal-statistisk litteratur (vilken mestadels icke återfinnes i något annat offentligt svenskt bibliotek). De icke statistiska avdelningarna av biblioteket skola emellertid (enligt SF:s beslut den 21 febr. 1938) införlivas med stadskansliets bibliotek. Detta beslut har, i avvaktan på en planerad omorganisation av stadskansliets bibliotek, ännu icke verkställts.

Efter överenskommelse med fattigvårdsnämnden skall statistiska kontoret biträda med upprättandet och förandet av det socialregister för Stockholm, som föreskrives i lagen om socialregister den 20 mars 1936 (se vidare sid. 250).

Chefskapet över kontoret utövas av en direktör. I enlighet med ett av stadsfullmäktige den 15 nov. 1937 godkänt avtal med Stockholms högskola är statistiska kontorets nuvarande direktör tillika innehavare av en av staden upprättad personlig professur i statistik vid högskolan.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads statistiska kontor, antagen av stadskollegiet 6 febr. 1941.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 654,640 kr.; inkomster: driftbudgeten 224,740 kr.

Direktör (C)¹⁾

(tillika professor i statistik vid Stockholms högskola).

Wahlund, S. G. W. (förordn. t. o. m. 31/12 1944); mottagningstid: 9,30—10,30.

Förste aktuarier (22).

Själander, V. (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik samt vissa specialundersökningar).

Löfquist, T. H. F., tjl. (se sid. 88).

Olinder, O. (avd. för socialregistret).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok och statistisk månadsskrift m. m.).

Berggren, A. M., tjl., *tf. Bergström, N. V.* (avd. för hälsovårds- och sjukvårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).

¹⁾ Så länge befattningens nuvarande innehavare uppehåller professur vid Stockholms högskola utgår särskilt tilläggsarvode å 5,000 kr. utan rörligt tillägg.

E. o. förste aktuarie (XXII).

Bergström, N. V., aktuarie (19), tjl. (se ovan), *tf. Ahlberg, K. G.* (direktörsavd.).

Aktuarier (19).

Asproth, J. K.¹⁾ (avd. för arbetsförmedlingsstatistik, arkivet m. m.).

von Hofsten, E. A. G., partiellt tjl. (se sid. 249), (avd. för socialstatistik).

Lagerström, N. A. (maskinavd.).

Romberg, N. W. A., *tf.* (avd. för socialstatistik).

E. o. amanuens (XVI).

Vakant.

Förste kontorsskrivare (11).

Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); **Larsson, E. B.** (Brita) (direktörsavd., kassa); **Karlsteen, f.** Sandstedt, **Astrid W.** (biblioteket); **Lundholm, f.** Ekdahl, **A. K.** (Stina) (direktörsavd., sekretariat och registratur); **Åberg, f.** Alfheim, **Sonja L.** (socialregistret); **Lundell, E.** Gabriella (årsboksavd.); **Löfquist, f.** Nilsson, **Barbro** (avd. för hälsovårds- och sjukvårdsstatistik m. m.).

Extra förste kontorsskrivare (4,500 kr.).

Fischier, f. Kihlblom, **Märta**, första kontorsbiträde (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik m. m.); **Dalström, f.** Wallmark, **Inga M.**, första kontorsbiträde (direktörsavd., kassa).

Tolv *första kontorsbiträden* (7) (därav två tjl., se ovan), tre *e. o. första kontorsbiträden* (VII), tre *extra första kontorsbiträden* (3,960—3,420 kr.), sex *kontorsbiträden* (5), fjorton *e. o. kontorsbiträden* (V) samt växlande antal *extra biträden* (2,832—1,980 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Fors, J. T.

En *expeditionsvakt* (6), ett *extra expeditionsvaktsbiträde* (1,560 kr.).

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt lönegrupp 20.

Stockholms stads besvärsnämnd.

Besvärsnämnden.

Expedition: stadskansliet (se sid. 87), stadshuset, 1 tr. (postadress: postfach, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditions-tid 11—14.

En redogörelse för den tidigare behandlingen av frågan om inrättande av ett kommunalt besvärsinstitut i tjänstetillsättningsfrågor m. m. finnes intagen i Utl. 1936: nr 350, sid. 1667—1672.

I 1935 års lag om kommunalstyrelse i Stockholm förutsättes i dess 68 §, att enligt särskilda av k. m:t meddelade föreskrifter vissa beslut av stadens nämnder skola kunna överklagas hos stadskollegiet eller hos nämnd. Med stadgandet har närmast avsetts att möjliggöra inrättandet av ett besvärsinstitut i tjänstetillsättningsfrågor.

Ett sådant besvärsinstitut kom därefter till stånd genom en av k. m:t den 5 mars 1937 fastställd stadga ang. besvär i vissa fall över nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning å Stockholms stads lönestat. Enligt denna stadga äger den, som ej åtnöjes med nämnds beslut av ifrågavarande art, att anföra besvär däröver hos *Stockholms stads besvärsnämnd*. Från denna besvärssordning äro undantagna besvär i s. k. självförvaltningsärenden (se sid. 72), för vilka i sådant avseende gäller vad i vederbörande statliga författningar för varje fall finnes stadgat. Besvär skola ingivas till stadskansliet senast före kl. 12 å fjortonde dagen från det den klagande erhöill del av beslutet. Sedan besvär inkommit, skola de genom stadskansliets försorg överlämnas för yttrande till den nämnd, vars beslut överklagats. Innan nämnden avgiver yttrande, skall tillfälle beredas den, som tillsatts eller förordnats å befattningen, att avgiva förklaring över besvären. Sedan yttrande jämte ev. avgiven förklaring inkommit till besvärsnämnden, skall denna, så skyndsamt omständigheterna det medgiva, upptaga ärendet till avgörande. Ändring av överklagat beslut må ej ske, om ej minst fyra av besvärsnämndens ledamöter äro om ändringen ense. Vid ärendes handläggning gälla för ledamöterna vissa jävsbestämmelser (se stadgans §

10). Besvärsnämndens beslut kunna överklagas hos överståthållarämbetet i enlighet med särskilda stadganden i kommunallagens 68 §.

Besvärsnämnden består av fem ledamöter jämte tre suppleanter, vilka utses av stadskollegiet årligen i oktober månad för tiden till nästa val. Nämnden utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Till biträde vid fullgörandet av sitt uppdrag antager nämnden för löpande tjänstgöringsår en lagfaren, med stadens förvaltning förtrogen sekreterare. Han äger deltaga i nämndens överläggningar med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet. Nämndens expedition utgöres av stadskansliet.

Stadskollegiets senaste val av ledamöter och suppleanter i nämnden ägde rum den 17 okt. 1940 för tiden intill nästa val i oktober 1941 (fyllnadsval den 19 dec. 1940 och 9 jan. 1941).

Författningar. Lag om kommunalstyrelse i Stockholm 15 juni 1935 (68 §). Stadga ang. besvär i vissa fall över nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning å Stockholms stads lönestat, fastställd av k. m:t 5 mars 1937 (Kfh 1941: sid. 237).

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 750 kr.

Besvärsnämndens ledamöter.

Ordförande.

(Ännu ej utsedd, april 1941.)

Vice ordförande.

Hernlund, C. A. V., överdirektör, stadsfullm:s
1:e vice ordf.

Övriga ledamöter.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.

Johansson, Erik G., förbundskassör, stadsfullm.

Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman, stadsfullm.

En vakant.

BsvN

Suppleanter.

Hassler, N. H. Å., professor, stadsfullm.
Samuelson, P. O., organisationschef, stadsfullm.
Wahlbärj, J., annonschef, stadsfullm.

Sekreterare.

Hildebrand, E., stadssekreterare.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se
sid. 86).

Stockholms stads revisionsväsen.

Revisionsutskottet.

Kungsgatan 34, 4 tr., C. (jfr nedan revisionskontoret).

Vissa historiska uppgifter m. m. rörande stadens revisionsväsen finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.) samt 1936.

I samband med en rätt omfattande omorganisation av revisionsväsendet beslöto stadsfullmäktige den 19 maj 1930 bl. a. att inrätta ett särskilt *revisionsutskott*. Den nya organisationen trädde i verksamhet fr. o. m. år 1931.

Revisionsarbetet inom Stockholms stads förvaltning bedrivs dels genom kommunal revision, dels genom administrativ revision. Den kommunala revisionen är den form, i vilken stadsfullmäktige kunna ställa vederbörande nämnder och styrelser till ansvar för det sätt, varpå dessa handhaft verkställighet och förvaltning inom resp. verksamhetsområden. Den administrativa revisionen däremot äsyftar att utöva en löpande kontroll å redovisningen, penningförvaltningen m. m. inom samtliga verksamhetsgrenar. Den förra revisionen äsyftar en saklig granskning av förvaltningen övervägande ur lämplighetssynpunkt, medan den administrativa revisionen har till uppgift att utöva en i huvudsak formell kontroll av den ekonomiska förvaltningen, d. v. s. prövning av utgifters och inkomsters siffermässiga riktighet samt deras överensstämmelse med gällande författningar, fattade beslut etc. Den kommunala revisionen utföres såsom förtroendeuppdrag av revisorer, valda av stadsfullmäktige, under det att den administrativa revisionen verkställs av tjänstemän, tillhörande ett särskilt kommunalt verk, revisionskontoret.

De båda formerna för revisionsverksamheten hava emellertid samma huvudsyfte, nämligen utövande av kontroll över förvaltningen, och äga följaktligen ett nära samband med varandra. Den kommunala revisionen måste föregås av och i viss utsträckning stödja sig på den administrativa; den senare å sin sida äger i sista hand inga andra medel till sitt förfogande för vinnande av påyrkade rättelser än att till de kommunvalda revisorerna framföra sina anmärkningar, att av dessa upptagas, i den mån de anse skal härför föreligga.

De viktigare bestämmelserna rörande revisionsarbetets organisation — utöver vad som innefattas i kommunallagen §§ 20, 51—53 (se nedan) — hava sammanfattats i en särskild författning, revisionsstadgan för Stockholm. Enligt denna tillkommer den närmaste ledningen av det kommunala revisionsarbetet en särskild institution, revisionsutskottet, bestående av sju ledamöter jämte sju suppleanter, vilka årligen i december månad utses av stadsfullmäktige bland de för de olika förvaltningsnämnderna utsedda revisorerna. Revisionsutskottet har till uppgift att övervaka revisionsarbetets allmänna gång, utöva ledningen av stadens revisionskontor samt handlägga de revisionsarbetet berörande angelägenheter i övrigt, vilka av stadsfullmäktige å utskottet överlämnas. För handläggning av vissa frågor av mindre betydelse har revisionsutskottet jämlikt § 9 i revisionsstadgan tillsatt särskilda delegerade, bestående av utskottets ordförande och vice ordförande samt stadsrevisorerna.

Ordförande i revisionsutskottet utses av stadsfullmäktige bland utskottets ledamöter. Vice ordförande utser utskottet inom sig. Vid ledningen av revisionskontorets arbeten biträdes utskottet av detta kontors chef, stadsrevisorerna (se nedan), vilken jämväl äger närvara vid utskottets sammanträden, med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Revisionskontorets räkenskaper skola granskas av tjänstenämnden i avseende å utgifter för löner, arvoden och pensioner. Därjämte skall revisionsutskottet årligen för stadsfullmäktige framlägga en översikt över revisionskontorets utgifter i olika hänseenden med upplysning tillika om resultatet av tjänstenämndens granskning.

Författningar. Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm §§ 20, 51, 52, 53. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 9 april 1936.

Stat år 1941 (för revisionskontoret). Utgifter: driftbudgeten 563,630 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,150 kr.

Revisionsutskottets ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm.

RU

Vice ordförande.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Holm, K. I., järnarbetare.

Holmblad, R. A., direktör.

Lagergren, D. G., förbundskassör.

Montelius, G. H., aktuarie.

Wallin, H. E., kassör.

Suppleanter.¹⁾

Andersson, Emil, sekreterare.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör, stadsfullm.

Carlsson, R. R., handelsarbetare.

Löfcrantz, V. F., kamrerare.

Olson, E. Hj., yrkesrevisor.

von Friedrichs, C.-A. H., kapten, avdelningschef, stadsfullm.

Danielson, V. O., kassör.

Sekreterare (1,740 kr.).

von Krusenstjerna, C. G. A., revisor (se nedan).

Revisionsutskottets delegerade.

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm.;

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; Billing, J. M. A., stadsrevisor.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer hos stadens nämnder och styrelser.

Jämlikt § 51 i 1935 års lag om kommunalstyrelse i Stockholm, skola stadsfullmäktige årligen genom revisorer, vilka fullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders förvaltning under nästföljande året. Sedan revisionsberättelse till fullmäktige inkommit och vederbörande fått tillfälle att förklara sig över gjorda anmärkningar, äga fullmäktige att besluta »hurvida framställd anmärkning skall förfalla och ansvarsfrihet för förvaltningen meddelas eller laga åtgärd för bevarande av stadens rätt skall vidtagas».

I fråga om valbarhet till revisionsuppdrag, jäv att deltaga i sådant val samt i beslut i anledning av revision stadgas i samma paragraf, att »den, vilken såsom ledamot av stadskollegiet eller av någon stadens nämnd eller eljest är redovisningsskyldig till staden, må icke väljas till

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt utskottets beslut i första hand skola vara.

revisor eller revisorssuppleant för granskning av förvaltning, för vilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val av revisor eller revisorssuppleant för granskning av sådan förvaltning eller i beslut med anledning av granskningen».

Enligt revisionsstadgan för Stockholm skall för varje nämnd eller grupp av nämnder, för vilken särskilda revisorer utsetts, av stadsfullmäktige vid valet av revisorer tillika bland dem utses en ordförande, vilken det åligger att kalla revisorerna till sammanträde samt leda arbetet.

Där ej särskilda bestämmelser annat föranleda, skall revisionsförrättning vara avslutad inom utgången av september månad året efter det revisionen avser. Över verkställd revision skall berättelse avgivas så tidigt, att ärendet efter inhämtande av vederbörandes förklaringar och utlåtanden kan företagas senast vid det ordinarie sammanträdet i november månad.

Revisorerna skola (under månaden näst efter valet) för sitt arbete uppgöra en arbetsplan, som skall överlämnas till revisionsutskottet. Å revisionsutskottet ankommer att granska de uppgjorda planerna och med ledning av dem tillse, att revisionsarbetet bedrivs på vederbörligt sätt och avslutas inom föreskriven tid. Utskottet har även i övrigt att meddela revisorerna erforderliga anvisningar i frågor av allmän betydelse för revisionsarbetet samt beträffande formerna för detta arbete.

Vid revisionsarbetet äro vederbörande förvaltningar ävensom revisionskontoret och dess tjänstemän skyldiga att tillhandagå med de upplysningar och det biträde, varom de av revisorerna anmodas. Likaså äro stadens chefstjänstemän och stadsrevisorn samt föreståndaren för vederbörande revisionslott skyldiga att efter kallelse närvara vid revisorernas sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna. Över anmärkning, som revisionskontoret framställt, få revisorerna ej fatta beslut annat än i närvaro av stadsrevisorn eller annan av honom utsedd tjänsteman. Den av revisionskontorets tjänstemän, som stadsrevisorn därtill utser, är jämväl skyldig att tjänstgöra såsom sekreterarbiträde åt vederbörande revisorer.

Beträffande av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av vissa utanför kommunalförvaltningen stående institutioners räkenskaper och förvaltning se under avd. 4 (sid. 377). Enligt stadsfullmäktiges beslut skall person, som av fullmäktige utses för revision av utom kommunalförvaltningen stående institution, även om frågan om ansvarsfrihet för institutionens förvaltning ej ankommer å stadsfullmäktiges prövning, hos stadsfullmäktige, med överlämnande av revisionsberättelsen, anmäla fullgörandet av sitt uppdrag.

Författningarna. Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm §§ 20, 51, 52, 53. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 9 april 1936 (Kf 1936: nr 10).

Revisorer

(för granskning av stadens nämnders och styrelseras räkenskaper och förvaltning under år 1941).

Beträffande dessa se under vederbörande nämnd eller styrelse m. m.

Jfr även en av stadsfullmäktige den 2 december 1935 fastställd tablå, innehållande förteckning över de nämnder och styrelser m. m., för vilka revisorer skola utses, ävensom uppgift å antalet revisorer, jämte suppleanter, i varje fall (införd i Kf 1935: nr 57).

Stockholms stads revisionskontor.

Kungsgatan 34, 4 tr., C.; (betr. 1:a—3:e och 7:e revisionslotterna se nedan); expeditionstid: 9—12 samt 13—17 (lördagar och dag före helgdag 9—12 samt 12,30—14,30).

Enligt revisionsstadgan för Stockholm har revisionskontoret till uppgift att verkställa den administrativa revisionen av stadens medelsförvaltning, och åligger det kontoret i sådant avseende att granska räkenskaper jämte tillhörande handlingar dels för stadens nämnder ävensom för överståthållarämbetet och magistraten, i vad angår användningen av anslag, som av stadsfullmäktige beviljats, dels ock, där sådant särskilt föreskrives, för av staden understödda korporationer och inrättningar, samt, i den mån granskningen fullgöres, hålla räkenskaperna för varje särskild förvaltningsgren de av stadsfullmäktige för densamma utsedda revisorerna tillhanda ävensom till dem avlämna årligen upprättad förteckning över de av revisionskontoret avgivna, till dessa revisorers granskningsområde hörande anmärkningar. Kontoret åligger vidare att särskilt uppmärksamma de kontrollanordningar, som för revisionsarbetets underlättande inom olika förvaltningsgrenar vidtagas, samt att avgiva de förslag till sådana anordningars förbättring, som kontoret kan finna erforderliga, ävensom att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom stadens kassa- och räkenskapsväsen samt avgiva förslag till de ändringar härutinnan, som finnas behöfliga.

Stadsfullmäktige hava fastställt vissa tidpunkter (varierande mellan 1 mars och 1 juni), inom vilka vederbörande myndigheters räkenskaper för närmast förflutet år skola vara avslutade och avlämnade till revisionskontoret.

Revisionskontorets granskning skall avse att kontrollera, att räkenskaperna äro riktiga till siffran, att de äro fullständigt verifierade, att inkomsterna uppburits och redovisats samt utgifterna verkställda och bokförts i enlighet med gällande stat eller eljest av stadsfullmäktige

fastställda inkomsttitlar eller beviljade anslag, gällande taxor och författningar, upprättade kontrakt, vederbörande myndigheters beslut och i öfrigt givna föreskrifter. Vid granskningen skall tillses, att stadens rätt och bästa behörigen iakttagas. I största möjliga omfattning skall revisionskontorets arbete avse att i samarbete med vederbörande myndigheter undanröja anledning till revisionsanmärkning.

Revisionskontoret äger att från vederbörande nämnder eller underlydande verk erhålla de protokoll, räkenskaper och övriga handlingar, som för granskningsarbetets verkställande finnas nödiga. Kontoret äger därjämte att hos de myndigheter och institutioner, vilkas räkenskaper av kontoret granskas, verkställa inventeringar av kassor, värdehandlingar och förråd samt undersökningar rörande redovisningsväsendet.

Revisionskontoret, vars chef är stadsrevisor, är f. n. uppdelat å tio revisionslotter. Revisionslotternas omfattning framgår här nedan.

Författningar. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 9 april 1936.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 563,630 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,150 kr.

Stadsrevisor (C).

Billig, J. M. A.; t. 10 70 51; mottagningstid: 10—12.

Revisionskontorets expedition.

T. 10 70 24.

Kontorsskrivare (9).

Lindahl, Hulda A.; t. 10 70 82.

1:a—3:e och 7:e revisionslotterna.

Se sid. 96 och 97.

4:e—6:e, 8:e—10:e revisionslotterna.

10 70 41, 10 70 44 (4:e lotten);
10 70 03, 10 70 41 (5:e lotten);
10 70 52 (6:e lotten);
10 70 26, 10 70 82 (8:e lotten);
10 70 81, 10 70 82 (9:e lotten);
10 70 76 (10:e lotten).

4:e revisionslotten.

(Granskningen av hälsovårdsnämndens, sjukhusdirektionens och direktionens över Eastmaninstitutet räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Erdmann, F. D.; t. 10 70 37.

Revisionsassistent (17).

Edwall, E. H. A.; t. »hälsovårdsnämnden».

RU

Kontorsassistent (13).

Abelin, H. O. Hj. R:son; t. 10 70 44.

E. o. amanuenser (XIII).

Bronner, O. R.; Ek, K. E. V.; Holm, E. L. E.

5:e revisionslotten.

(Granskningen av fattigvårdsnämndens, nykterhetsnämndens, styrelsens för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå samt barnavårdsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Hedenstierna, C. A. O. H.; t. 10 70 08.

Revisionsassistent (17).

Strömberg, R. I., tjl., *tf.* Billström, D. E.; t. »fattigvårdsnämnden».

Kammarsskrivare (15).

Billström, D. E., tjl. (se ovan), *tf.* Magnusson, O. M. R.; t. »barnavårdsnämnden».

Kontorsassistent (13).

Vakant.

E. o. amanuenser (XIII).

Beckander, J. E. B.; Ålander, A. L.

6:e revisionslotten.

(Granskningen av folkskoledirektionens, museinämndens, biblioteksnämndens och arkivnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Lindberg, A. E.; t. 10 70 52.

Revisionsassistent (17).

Enström, G. F. A.; t. 10 70 52.

7:e revisionslotten.

Se nedan, sid. 97.

8:e revisionslotten.

(Granskningen av gatunämndens, slakthus- och saluhallsstyrelsens, kristidsnämndens samt kyrkogårdsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Alvarsten, S. F. N.; t. 10 70 17.

Revisionsassistent (17).

Hanström, R.; t. 10 70 52.

Kontorsassistent (13).

Magnusson, O. M. R., tjl. (se ovan), *tf.* Persson, J. O.

E. o. amanuenser (XIII).

Persson, J. O., tjl. (se ovan); Ekblad, K. E. V.

9:e revisionslotten.

(Granskningen av polismyndens, överståthållarämbetets avdelningar för polisärenden och luftskyddsåtgärder samt hamnstyrelsens och flyghamnstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Stahrne, E. W.; t. 10 70 80.

Revisionsassistent (17).

Berndt, C. E.; t. 10 70 81.

Kontorsassistent (13).

Haggren, A. T.; t. 10 70 81.

10:e revisionslotten.

(Granskningen av rättshjälpsanstaltens styrelses, lärlings- och yrkesskolstyrelsens, idrotts- och friluftsstyrelsens, styrelsens över Östermalms idrottsplats samt arbetsförmedlingens styrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Sylvan, C. O.; t. 10 70 72.

Kontorsassistent (13).

Almgren, E. W.; t. 10 70 76.

1:a—3:e revisionslotterna.

Sveavägen 28—30, 4 tr., C.; t. 11 31 77
(vaktrummet);

11 31 51 (2:a lotten);
11 30 34 (3:e lotten).

1:a revisionslotten.

(Granskningen av Stockholms stads bokslut m. m.)

Förste revisor (22).

Anderson, A. O. W.; t. 11 30 52.

2:a revisionslotten.

(Granskningen av räkenskaper och bokslut för drätsel-nämnden — däribland utanordningsväsendet, stadens fonder, lån och lånemedel — jämte överståthållarämbetet utom dess avdelningar för polisärenden och luftskyddsåtgärder, magistraten, stadskollegiet, besvär-nämnden, tjänstenämnden, arbetslöshetskommittén, familjebidrag-nämnden, arbetsberedningskommittén, skönhetsrådet, styrelsen över Liljevalchs konsthall, handels- och sjö-

fartsnämnden, löneavtalsnämnden, samtliga av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar — i den mån deras kostnader belasta stadskollegiets eller drätsel-nämndens stater — ävensom »främmande in-stitutioner».)

Revisor (20).

Romstedt, G. E. H.; t. 11 30 93.

Revisionsassistent (17).

Lundbäck, K.-G. E.; t. 11 30 51.

Kammarsskrivare (15).

Hülphers, T. H.; t. 11 31 52.

E. o. amanuenser (XIII).

Österberg, P.; Almé, Hj. E.; Swahn, C. E. E. (T.), tjf. (se sid. 348).

3:e revisionslotten.

(Granskningen av fastighetsnämndens och bygg-nadsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

von Krusenstjerna, C. G. A.; t. 11 31 39.

Revisionsassistent (17).

Kjellgren, G. F.; t. 11 31 18.

Kammarsskrivare (15).

Norén, W. K. N.; t. 11 31 18.

Kontorsassistent (13).

Romare, J. P.; t. 11 30 34.

7:e revisionslotten.

*Torsgatan 22, Va. (gasverket); t. »gasver-
ket»; Tulegatan 13, Va. (elektricitetsver-
ket), t. »elverket»; Torsgatan 30, Va.
(vattenledningsverket), t. »vattenlednings-
verket».*

(Granskningen av industriverksstyrelsens räk-
skaper och bokslut.)

Revisor (20).

Perndahl, M. B.; t. 30 14 73.

Revisionsassistenter (17).

Lindberg, C. S.; t. »elverket»; Alinder, E. G.;
t. »vattenledningsverket».

Kammarsskrivare (15).

Wahman, A. G. V.; t. »gasverket».

E. o. amanuenser (XIII).

Fält, G. H.; Ringström, O.

Extra amanuenser (4,020—3,120 kr.).

Ekström, K. O.; Norrström, S. G. A.; Fredholm,
N. Y.; Furuby, B. V.; Rödin, K. E. L.; Forss-
berg, L. P.; Riddersporre, C. G. W.

Sju *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o.
första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kon-
torsbiträde* (V), två *extra kontorsbiträden*
(2,400—1,980 kr.), två *expeditionsvakter* (6).